

Молода Україна

Журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXII

БЕРЕЗЕНЬ — 1972 — MARCH

Ч. 199

ОРОНТО

НЬЮ-ІОРК

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

V. Demianenko,
80 Richelieu Dr.,
St. Catharines, Ont.

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Konoval,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, Ill. 60005

Iw. Ivahnenko,
Featherbed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

Iw. Hrynko,
416 Maple Ave.
Philadelphia, Pa., 19116

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Muchajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

Листування з редакцією та
адміністрацією просимо
слати на адресу:

MOLODA UKRAINA

Postal Station "M", Box 40
Toronto 21, Ontario, Canada

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

**Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді**

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

**221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.**

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата: 12 чисел. — На два роки: 24 чисел.

У США:

12 чисел — \$5.00 (амер.); 24 числа — \$9.00 (амер.)

У Канаді:

12 чисел — \$5.00 (канадських); 24 числа \$9.00 (канадських)

Ціна одного примірника у США і Канаді: 50 центів.

В усіх країнах Південної Америки:

12 чисел — \$2.00 (американських); 24 числа — \$3.50 (америк.).

Ціна одного примірника: 0.25 амер. дол.

В усіх країнах Європи:

12 чисел — \$2.50 (америк. дол.); 24 числа — \$4.50 америк. дол.)

Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

В Австралії:

12 чисел — \$3.00 (австр. дол.); 24 числа — \$5.00 (австр. дол.)

Ціна одного примірника: 0.30 амер. дол.

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадських
центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті, підписані прізвищем або ініціалами автора, не завжди
відповідають поглядам редакції.

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Т. Шевченко, А. Малишко, Л. Костенко,
С. Риндик, Г. Комарова — Поезії. П. Коваленко — Перша українська
музично-драматична школа і її організатор — М. В. Лисенко. І. Гон-
чаренко — Психологія педагогіки (закінчення). М. О. — Голос з По-
ділля. А. Чехов — Роман з контрабасом. Г. Ярмиш — Суть життя.
М. М'ястківський — Випадок. Нове з'ясування назов міста Києва. З
одумівського життя і праці. Сторінка Юного ОДУМ-у. Хроніка.

На обкладинці: Ф. А. Коцюбинський. "Думи молодії..." 1964.

Тарас ШЕВЧЕНКО

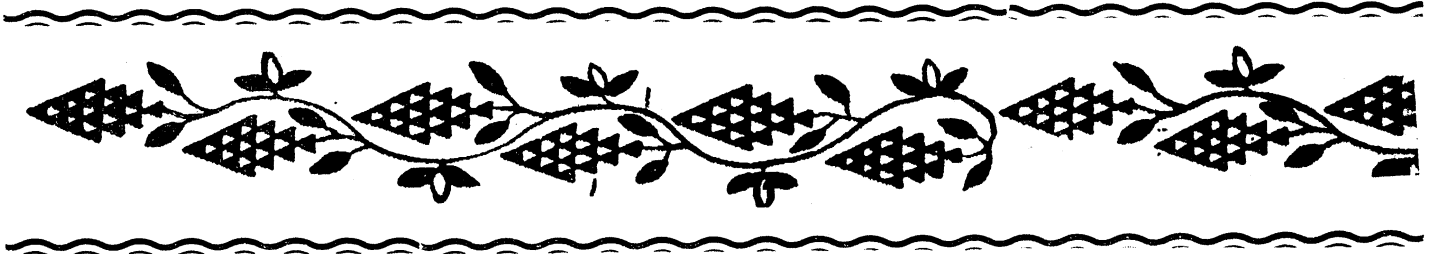
**

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію политі.
Отам-то милостиві ми
Ненагодовану і голу
Застукали сердешну волю
Та й цькуємо. Лягло костьми
Людей муштрованих чимало.
А сльоз, а крові? напоїть
Всіх імператорів би стало
З дітьми і внуками втопить
В сльозах удов'їх. А дівочих,
Пролитих тайно серед ночі!
А матерніх гарячих сльоз!
А батькових, старих, кровавих,
Не ріки — море розлилось.
Огненне море! Слава! Слава!
Хортам, і гончим, і псарям,
І нашим батюшкам царям
Слава.

І вам слава, сині гори,
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі,
Богом не забуті.
Борітеся — поборете.
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

Чурек і сакля — все твоє
Воно не прошене, не дане,
Ніхто й не візьме за своє,
Не поведе тебе в кайданах.
А в нас!... На те письменні ми,
Читаєм божії глаголи!...
І од глибокої тюрми
Та до високого престола —
Усі ми в золоті і голі.
До нас в науку! ми навчим,
Почому хліб і сіль почім!
Ми християни: храми, школи,
Усе добро, сам Бог у нас!
Нам тільки сакля очі коле:
Чого вона стоїть у вас,
Не нами дана; чом ми вам
Чурек же ваш та вам не кинем,
Як тій собаці! чом ви нам
Платить за сонце не повинні! —
Та й тільки ж то! ми не погани,
Ми настоящі християне,
Ми малим ситі!... А зате!
Якби ви з нами подружили,
Багато б дечому навчились!
У нас же й світа, як на те —
Одна Сибір неісходима,
А тюрм! а люду!... Що й лічить!
Од молдованина до фінна
На всіх язиках все мовчить
Бо благоденствує!

З поеми "Кавказ"

Андрій МАЛИШКО

**

Ревуть твої сурми, рвучи все минуле луною,
А зорі твої рожевіють
крізь ночі, крізь бурі зі мною:
А дзвони твої все гудуть
все гудуть, бо потужно відлито
З ножів і сокир
із пожарів, з неволі й блакиті.
У дзвонах тих
клекоту гніву на барвах
скорботи,
І леза жагучі й холодні
і посвист голоти,
Кривава ропа і пожарів картаті мережі,
Дихання Холодного Яру.
Вороння в півнеба. І межі.
Як реквієм — межі,
покраяні часом і ліками.

Пливуть твої дзвони
над серцем моїм і над віком.
І гомоном кутають землю
і збуджують траси.
Ти чуєш, Тарасе?
Я знаю, ти чуєш, Тарасе...

Ліна КОСТЕНКО

Кобзар співав в пустелі Кос-Аралу,
у казематах батюшки-царя.
Кайдани, шаленіючи, брязчали,
щоб заглушити пісню Кобзаря.

А пісня наростала у засланні.
А пісня грати розбивала вщент...
Правдивій пісні передзвін кайданів —
то тільки звичний акомпанімент.

Прохор КОВАЛЕНКО

ПЕРША УКРАЇНЬКА МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНА ШКОЛА І ЇЇ ОРГАНІЗАТОР – М. В. ЛИСЕНКО

Восени 1904 року зусиллями українського громадянства відкрито в Києві першу українську музично-драматичну школу М. В. Лисенка, де великий український композитор був і організатором, і директором, і невтомним учителем до самої своєї смерті.

Щоб зрозуміти і належно оцінити всю вагу і значення цієї надзвичайної події, треба в кількох словах згадати про стан української культури в цей час на Наддніпрянській Україні.

Після лихої пам'яті валуєвського циркуляра 1863 року і його заяви, що "ніякого особенного малорусского языка не било и бити не может", ні на селі, ні в місті не було не то будь-якої вищої, а навіть нижчої чи середньої школи, в якій би 32-мільйоновий український народ міг навчатися рідною мовою.

Жодної газети чи журналу українською мовою не було. На всю Україну в Києві видавався єдиний журнал "Киевская старина", в якому дозволялося друкувати на "малоросійском наречіє" і обов'язково російським правописом деякі історичні розвідки та коли-не-коли п'єси на історичні теми.

Єдиним охоронцем, носієм і провідником української культури була жива мова народу, його пісня та усна словесність.

На початку 90-х років деяким особам дозволено було організувати декілька "руско-малорусских" труп. Лише вряди-годи деяким кращим з цих труп, таким, як М. Кропивницького, М. Садовського, П. Саксаганського та Карпенка-Карого, іноді щастило місяць-два гастролювати в Києві.

В Москві, Петербурзі були імператорські театри з першорядними акторами і режисерами, були театральні школи та ін. На Україні працювали постійні театри Сінельнікова і Соловцова. Актори цих театрів мали свої домашні школи і готували молоді кадри для російських театрів.

Українські актори навчалися самотужки: молоді люди вступали в хор, спочатку співали там, потім виконували рольки по кілька слів, придивлялися, як грають старші, а коли виявляли здібність чи припадали до вподоби режисерові, починали грати великі ролі.

Українське театральне мистецтво не розвивалось, а подекуди навіть деградувало.

Далі миритися з таким станом було неможливо і такі діячі української літератури і мистецтва, як М. П. Старицький, М. М. Старицька, М. В. Лисенко і багато інших, почали думати про створення українського учбового закладу для підготовки кадрів українського театального мистецтва.

Ще 1899 року було вироблено і подано в міністерство внутрішніх справ статут "Музикально-драматической школы Н. В. Лисенко с отделами русской і украинской драми". Але міністерство статуту не затвердило. Довелося чекати іншого, кращого часу...

І через півдесятка років цей час настав. Це був переддень першої російської революції 1905 року.

Якраз на цей час — кінець 1903 року — припав 35-річний ювілей мистецько-громадської діяльності Миколи Віталійовича Лисенка. Велика популярність композитора і ці передреволюційні настрої сприяли гучному і широкому святкуванню ювілею з палкими промовами, вітальними адресами і телеграмами. Святкування ювілею почала Галицька Україна, бо вона, хоч і була під гнітом австрійської монархії, але в культурно-національному відношенні користувалася деякими "свободами" — мала свою пресу, школи й гімназії, громадські організації, чого Наддніпрянська Україна не мала.

Святкування ювілею поширилось по всій Україні і навіть перейшло за її межі. У Львові, Станіславові, Коломиї, Києві, Ставрополі в грудні відбулися хоріві "русько-малоруські" концерти, в яких виконувалися твори Лисенка і народні пісні в його обробці. В Петербурзі на честь Лисенка влаштовано концерт, на якому були присутні композитори Римський-Корсаков, Глазунов, Кюї, Лядов та інші. Великий концерт відбувся також у Баку.

У Києві шанування ювілятора почалося 19 грудня, спочатку в театрі Берегоньє, де гастролювала українська трупа Садовського і Саксаганського, а потім — 20 грудня — в залі "Купецького зібрання", а 21-го — в оперному театрі.

Уся зала задовго до восьмої години була переповнена людьми знизу доверху: всі сходи, проходи, службові приміщення; біля входу і навколо будинку стояли юрби людей, які бажали потрапити на свято. У першому ряді крісел сиділи почесні делегати з-за кордону та представники вищої влади. Але всі ці блискучі мундири, фраки і вишукані дамські туалети потопали серед студентських тужурок, піджачних костюмів з вишитими сорочками, яскравих полтавських плахт, керсеток, стрічок, парубоцьких чумарок і звичайних свит, запасок та очіпків, в які були зодягнені співаки та співачки селянського хору під керівництвом композитора-етнографа П. Демуцького. Вони возами спеціально приїхали з села Охматова, щоб вшанувати ювіляра — проспівати народні пісні в його обробці. І зробили вони це блискуче, тому й стали центром усього концерту. Замість двох пісень, за вимогою слухачів, виконали не менше десятка. Тут слухачі почули справ-

жню глибину, сердечність і красу народної української пісні.

Коли ювіляр у супроводі голови і членів президії Літературно-артистичного товариства вийшов на естраду, всі присутні захоплено аплодуючи встали, почувлися вигуки: "Слава! Слава!" Здавалося, стіни дрижали і хитаються білі колони від цього бурхливого вияву шаноби і любови до славнозвісного артиста-громадянина.

Під час ювілею прихильники і друзі Лисенка організували збір коштів, бо славетний композитор витратив усі свої прибутки на організацію професійного хору і на цей час мав лише свій неперевершений музичний талант та велику славу, але не мав ніяких коштів і змушений був з численною родиною досить скромно жити лише на заробітки за уроки музики. Частину зібраних грошей виділено було на видання творів композитора, а частину на спорудження дачі для нього. Але Микола Віталійович використав зібрані гроші на організацію музично-драматичної школи.

Час було подумати про створення такої освітньої установи, яка б дала можливість розвивати українське музично-драматичне мистецтво. Але царський уряд щоразу ставав на перешкоді цьому прагненню діячів української культури. Це змусило організатора школи вдатися до певного ризику — приховати те, що це має бути український учбовий заклад. У "прошенні" Лисенка про відкриття школи тільки раз глухо згадувалось про відділ української драми.

Міністерство внутрішніх справ, запаморочене революційними подіями, що насувалися, не звернуло уваги, і "крамольного" відділу української драми не викреслило, статут затвердило і дало дозвіл.

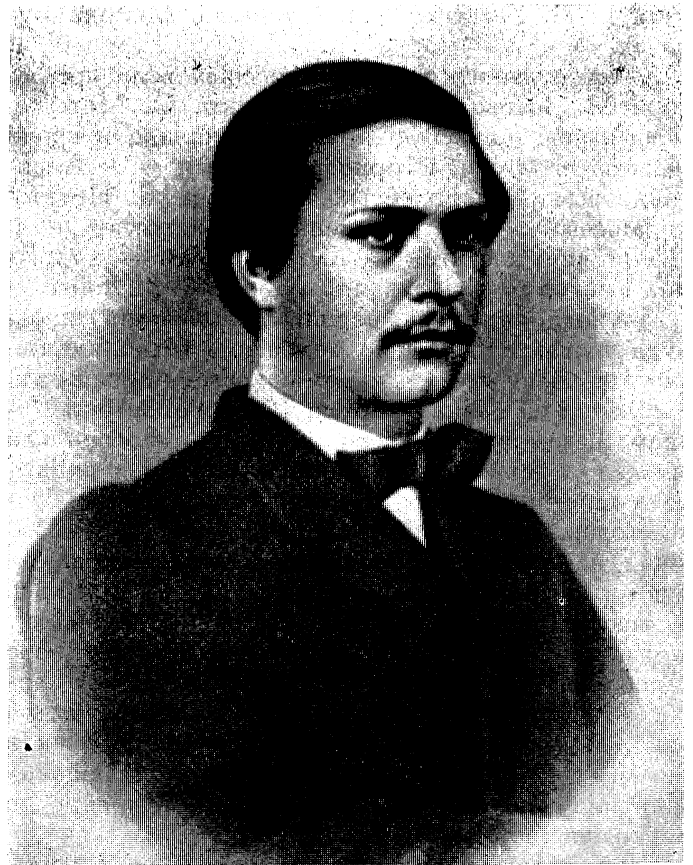
Так восени 1904 року на будинку професора-психіатра Сікорського з'явилася вивіска, на якій по чорному тлі золотими літерами було написано: "Музыкально-драматическая школа Н. В. Лисенко".

Це було велике свято українського народу, бо кожний знав, що цей перший учбовий заклад відкритий на зібрані народом кошти, що цим закладом керує славнозвісний український композитор і громадський діяч, що в цьому закладі навіть деякі дисципліни викладатимуться українською мовою.

Школа мала музично-вокальний (найбільший) відділ, відділ російської драми і відділ української драми.

Нововідкрита школа давала право навчання для осіб всіх станів і національностей, жінкам і чоловікам, які склали вступні іспити. Вона давала вищу на той час мистецьку освіту. Програми музичних дисциплін відповідали програмам консерваторії, а драматичного відділу — програмам Московської філармонії музично-драматичної школи.

Драматичний відділ мав три класи: на перших двох проходили дикцію, постановку голосу, сольфеджіо, мімодраму, виразне читання, вправи сценічної гри, історію російської і української драми, грим.

Микола Віталійович Лисенко
22. III. 1842 — 6. XI. 1912

Третя кляса — тут проходили деклямацію (художнє читання), практику сценічної гри акторських актів і цілих п'єс, танці, фехтування, логіку, психологію у зв'язку з фізіогномією, історію російської та європейської драми, естетику, історію костюмів. На відділі української драми — дикцію, деклямацію, теорію і практику сценічної гри та історію української драми почали викладати українською мовою, без офіційного дозволу. Але хвиля революційного руху 1905 року знищила багато заборон для пригнічених народів і легалізувала і це українське "своєволіє".

Приміщення школи було невелике і розмістити таку кількість класів з двома сотнями учнів було нелгко, але розклад занять майстерною рукою З. М. Нертовської склався так, що всі встигали.

М. В. Лисенко старанно підбирав як педагогів так і учнів своєї школи, і не тільки за фахом, а й за морально-естетичними якостями.

В школі викладав відомий на той час теоретик музики Г. Любомирський, класу скрипки очолювала О. Вонсовська-Буцька, основним педагогом фортепіанних класів був сам Микола Віталійович Лисенко. Відділ української драми вела М. М. Старицька, яка одночасно працювала і на російському відділі разом з Є. А. Лепковським. Російський відділ драми був більше українського і там працювало більше викладачів акторської майстерности: відомі режисери Г. Матковський, Є. Лепковський та Броневський, пізніше працю-

вали Г. П. Гаєвський, Л. Іртенєва, Микола Бурачек.

Кляси сольного та оперного співу вели професори М. Зотова, О. Муравйова та О. Мишуга. Обов'язкові допоміжні предмети викладали кращі київські педагоги: історію рос. драми — І. Александровський, європейської — проф. В. Перетц, української — О. Стешенко, психологію — І. Сікорський, костюми — Кузьмін, грим — художник Григор'єв, фехтування і танці — З. Ланге.

Наукова справа в першій драматичній школі була поставлена з усією можливою досконалістю, яку тільки дозволяли скромні кошти упорядника.

Платня за навчання була 100 карб. за рік. Усім яким незаможним учням робилась персональна знижка, а дехто, як наприклад, автор цих рядків, не маючи потрібних коштів, учився зовсім безкоштовно. А нинішній професор спізу М. В. Микиша не тільки вчився безкоштовно, він навіть був на повному утриманні в сім'ї М. В. Лисенка. У розмові Микола Віталійович сказав мені: "Ну що ж, як станете колись артистом, будете добре заробляти, то сплатите цей борг школі або віддасте тим, хто нуждатиметься, а зараз учіться так". А коли розвалилася халупа, в якій жила моя сім'я з малою дитиною, Микола Віталійович запропонував мені оселитися у його квартирі, де я прожив літо 1910 року.

Щоб підготувати нових українських акторів, український відділ школи в своєму учбовому процесі тримав курс на той перекладний репертуар, який до того часу не виставляли українські професійні театри.

Загальношкільні академічні вечори відбувались у великих концертних залах, а найчастіше в Народній аудиторії. Це були цікаві концерти як за змістом, так і за формою виконання.

Пізніше для показу роботи учнів старших класів українського відділу М. Старицька склала умову з Лук'янівським народним домом. Там час від часу виставлялись цілі п'єси українського репертуару. Глядачі охоче дивилися ці виставки, а нам, учням, була добра практика.

Школа Лисенка була популярною і нею цікавилось українське громадянство, яке охоче відвідувало академічні концерти і виставки. Це окриляло і нас, учнів, і викладачів.

Пригадую свій випускний вечір у школі Лисенка. Всі ми — і випускники і викладачі — нахвилювались, нагналися у випускній виставі, а потім по-сімейному зібралися за чашкою чаю. Було і радісно, що перед нами простяглися шляхи мистецької творчості, і шкода розлучатися з улюбленою школою.

Микола Віталійович був теж задумливий і сумовитий. Почали прохати його щось заграти. Він подумав, сів за піано і став імпровізувати явісь сумні мелодії... Давній друг Лисенка Микола Садовський підійшов до піаніно і сперся на нього, а вправні пальці кращого українського піаніста-композитора жваво бігали по клявишах. Раптом зарокотали й заголосили струни, як кобзарська бандура, і полилась, заквилила дума сліпого невільника Степана.

Принишкли слухачі, і сльози котяться і в них і в обох геніяльних виконавців.

Аж ось стрепенулася срібляста голова Миколи Віталійовича, і з-під пальців рвонувся мажорний акорд запорізького маршу. Зачувши бравуру мелодію, всі присутні підхопили слова "Гей не дивуйтеся, добрії люди..."

Потім хтось підняв кубок і заспівав урочисто і бадьоро:

Гей наливайте повнії чари,

Щоб через вінця лилося,

Щоб наша доля нас не дуралась,

Щоб краще в світі жилося.

Всі підхопилися і весело почали чокатись, хто чаркою вина, пивом, а хто чашкою чаю. Всі розвеселились, Микола Віталійович теж.

Востаннє я бачив Лисенка в театрі Садовського 5 листопада 1912 року. Йшла п'єса Черкасенка "Жарт життя". На сцені був ганок поміщицького будинка. В антракті Микола Віталійович зайшов з Садовським на сцену, походив, посидів на тому ганку і сказав:

"Хороше тут у вас, нагадує мені дитячі роки. Оце наче побував у Гриньках. Спасибі Миколо Карповичу, бувайте здорові". Попрошався за руку з Садовським і тихо, задумливо пішов зі сцени. А коли 6 листопада ми, актори, як звичайно, зійшлися в театрі на репетицію, раптом прибіг схвилюваний адміністратор і сповістив: "Зараз телефонували, що Микола Віталійович ранком помер".

Невимовний сум і скорбота охопили друзів і прихильників його. Всі київські газети вмістили оповістки в чорних рамках, некрологи, вірші, телеграми. На квартиру покійного сходились люди з вінками і квітами, яких не було змоги вмістити в квартирі, і почали їх розміщувати на сходах і попід стінами просторого двору. Хори під керівництвом О. Кошиця, Я. Яциневича та трупи Садовського у квартирі й надворі співали "Забілили сніги", "Козака несуть" і багато інших жалібних пісень.

Почали прибувати з різних міст та з-за кордону делегації. Упорядники похорону звернулись до влади за дозволом, щоб покійника як композитора супроводила духовна оркестра. При цьому малося на увазі, що оркестра гратиме того прощального марша, якого Лисенко написав до історичної трагедії "Гетьман Дорошенко". Це була дуже зворушлива музика і композитор тоді казав Садовському: "Коли я помру, то нехай цей марш виконують на моєму похороні". Але в поліції сказали, що з музикою належить ховати тільки військових. Довідавшись про заборону, Садовський обурився і вирішив не підкорятись поліцейській сваволі і звелів посадити оркестру у верхньому фойє театру і відчинити вікна, що виходили на вулицю, де проходила похоронна процесія.

10 листопада відбулась похоронна літургія. О першій годині дня почався похоронний похід. За труною йшли тисячі киян, труну несли на руках представники делегацій.

Під час походу труна була, за козацьким зви-

часм, покрита червоною китаюкою, бо Лисенко був нащадком давнього козацького роду. Порівнявшись з театром Садовського, труну поставили на катафалка. І раптом з відчинених вікон театру попливли скорботні звуки прощального маршу, створеного покійним композитором.

Поліція спочатку розгубилась, а потім кинулася до дверей, щоб зупинити, але виявилось, що двері замкнено. І поки поліція ламала двері, мелодія росла, ширилася, проводжаючи одного з найвидатніших синів України в останню дорогу.

Після чулих і змістовних промов труну з тілом небжличка опустили у бетоновий саркофаг, закрили плитою і засипали землею, уклавши могилу горою квітів.

Музично-драматична школа осиротіла, не стало її організатора і незмінного керівника. В школі було утворено директорську колегію, до якої увійшла і М. Старицька. Вона керувала школою аж до 1918 р., коли школу реорганізовано в Державний Музично-драматичний Інститут ім. Лисенка (нині — М. Карпенка-Карого). Працюючи цілими днями, вона, іноді зовсім знесилена, була дуже рада, коли хтось із колишніх учнів приходив їй допомагати.

Так школа і після смерті її організатора росла, розвивалась і робила свою почесну культурно-мистецьку й громадську роботу. За своє 14-річне існування вона випустила немало діячів мистецтва.

1963 р.

"М. В. Лисенко у спогадах сучасників"

(Подано скорочено)

В Українському В-ві "СМОЛОСКИП"

ім. В. Симоненка

появився автобіографічний нарис
МИХАЙЛА ОСАДЧОГО

"БІЛЬМО"

Книгу цю мав би написати бувший український політкаторжанин, професор Львівського університету Михайло Осадчий. В книзі автор розказує про свій арешт, допити, суд, перебування в Мордовських концтаборах, про зустрічі з політв'язнями різних національностей. Твір цей має небуденну мистецьку і політичну вартість. В ньому відбивається динаміка сучасних розвіткових процесів в ССРСР. Нарис "Більмо" складається з двох основних частин — "Комедіянти" і "Місто сонця". До книги включено також тюремні й табірні вірші автора.

Книга має 208 сторінок. Груба обкладинка. Мистецьке оформлення — Д. Тугана. Ціна — 4.50 дол. Замовлення слати на адресу:

"SMOLOSKYP"

P. O. Box 6066, Baltimore, Md. 21231, USA

Віталій КОРОТИЧ

Ніхто не знає, де зараз роялі,
на яких у Німеччині колись грав
Микола Лисенко.

РОЯЛЬ

Над скатертин залитими екранами,
В кімнаті, де пиячила нудьга,
Я бачив — у оркестрі ресторанному
Стояв рояль,
Мов лев на трьох ногах...
Вони бринять, нікого не уславивши,
І шурхотять, немов саді зів'ялі.
То дні його та ночі — наче клявіші,
То чорні й білі клявіші рояля.
З роялевого черева розбитого
Вони ще можуть висотати музику.
Як пестили їх...
Як шалено били їх!
Вони знайомі з молотками й музами.
Із сотен рук —
лиш декілька ласкавіших,
Недбалі музиканти — річ звичайна.
І відбитками пальців
на тих клявішах
Лишилось примусове деренчання.
Музична моя, чорно-біла вулице!
Рояле мій, клявіатура крику.
Та дні та ночі
видзвоном чергуються,
Чекаючи на гарного музику.
Рояль гуде.
І гам його не злічено.
Ті клявіші музикам руки палять.
Хай поки на роялі грають ліктями.
Роялю сніться Лисенкові пальці.

ЛІТНІЙ ТАБІР ОДУМ-У

в Міннесоті, США

відбудеться цього року

від суботи 29 липня

до суботи 12 серпня

**В СІБЛЕЙ СТЕЙТ ПАРКОВІ,
НЬЮ ЛОНДОН, МІННЕСОТА
(там, де й попередні роки)**

Зголошення приймаються до 1-го липня
на адресу:

Mrs. DARIA LYSYJ
427 N. Westwood Dr.
Minneapolis, Minn. 55422

Іван ГОНЧАРЕНКО

ПСИХОЛОГІЧНА ПЕДАГОГІКА

(Закінчення)

6. Особливості нашої національної педагогіки.

Все те, сказане про дитину і працю з нею, становить суть науки, яку можна назвати *психологічною педагогікою*. Слово педагогіка, певно, вам знайоме. Воно означає науку про виховання, а психологічна педагогіка — то значить наука про виховання, яка ґрунтується на знанні душевного життя дитини і особливостей його в кожній дитині. Такі особливості дитини пов'язуються ще з її приналежністю до певної національної спільноти. Отже й наші українські діти мають особливості, притаманні взагалі українській людині. Про одну таку особливість я вже говорив. Це наша глибока релігійність, яку й слід розвивати в наших дітях. Тут тільки слід підкреслити, що ми навчаємо й виховуємо більш *власним прикладом*, ніж словом. Нічого не варте таке навчання, коли виховник говорить одне, а робить друге. Отже, ми, учителі й виховники, повинні самі щиро вірити в істини науки Христа й бути прикладом справжнього християнина.

Другою особливістю, що характеризує українську людину, а значить, і українських дітей, є наша глибока *чуттєвість*. Ця риса є додатним явищем нашої вдачі, є великим позитивом. Прикладом, стверджуючим це, є наш Т. Шевченко. Його геніяльність має підставою глибоке й щире чуття. А це чуття в нього базувалося на християнській моралі, яка була глибоко закорінена в надрах нашого народу.

Слід пам'ятати, що дитина 7-8 років приходить до нас у Юний ОДУМ із своєї родини. Там, у родині, вона виростала в атмосфері ласки, любові й родинного тепла. Слід подбати, щоб оцей перехід із родини в нове оточення не мав характеру різкої переміни. Виховник мусить зустріти таких дітей ласкаво і привітно, поволі втягуючи їх у нове товариське життя.

Третьою властивістю нашої національної суті є наш *демократичний світогляд*. Під демократизмом звичайно розуміють певну політичну систему, рівноправність і свободу волевиявлення. Нас же, виховників, цікавить глибоше, внутрішнє розуміння демократизму, здебільшого те, що покладене в основу демократичного світогляду. Наш народ каже, що "всі люди рівні перед Богом", бо створені за образом і подобою божою. А це значить, що кожній людині (а значить і кожній дитині) природжена *гідність Творчого Духа*. Оця гідність людини є найбільша її цінність. Хто не шанує оцю гідність, той зневажає дар божий у ній, ухиляється від християнської моралі. Демократичну рівність не слід розуміти як однакову ступінь обдарованості людей. Ні, ця ступінь у різних людей різна, але гідність їх, як людей, однакова, бо всі вони мають у собі образ божий.

Отже, виховники у першу чергу повинні розуміти значення людської гідності й шанувати її в дитині. Виховуючи дитину, треба прищеплювати їй розуміння своєї гідності й шанування її в собі і в інших.

7. Праця виховників з дітьми взагалі не є легкою, але її можна полегшити й уприсмнити, коли будемо краще розуміти дітей. В роботі з ними, крім любові до них, потрібна ще *терпеливість*. Діти до нас приходять із своїх родин уже з певними звичками поведінки. Ці звички можуть бути негативні. Напр., зверніть увагу на зовнішній вигляд дітей, як вони приходять до вас з дому. Ви помітите, що одні діти виглядають пристойно: чистенько вдягнуті (хоч і бідно), помиті, причесані. Але інші вражають своєю неохайністю: їм бракує чогось в одязі, руки брудні, під нігтями чорні пасочки, замурзані. Такі діти до такого свого вигляду вже привикли й не помічають, а може й не знають, що то не добре. Це не є вина самих дітей — це вина їх матерів, які, очевидно, не знають, як слід виховувати свою дитину. Ви, звичайно, зверніть увагу цих дітей на те, що бракує їм в одязі і в особистій гігієні. Або ще може бути таке, що діти на ваших заняттях будуть неухайні: найдуться такі, що зачіпатимуть своїх товаришів або взагалі робитимуть якісь каверзи. Після ваших роз'яснень і нап'ячень ви будете помічати, що ті негативи ще довго можуть тривати: і діти будуть приходити до вас неохайні, а ті, неспокійні, будуть вам ще докучати своїми каверзами. І тут треба проявити неабияку терпеливість. Треба розуміти, що діти так поведуться не тому, що хочуть вам досадити, зробити напекір. Ні, вони діють в силу набутих уже звичок. А набуті звички викоринювати не легко й не скоро. Можна викоринити старі негативні звички й замінити їх добрими, але це робиться поволі і з часом. І для цього потрібна терпеливість виховника і спокійне ставлення до дитини.

Бувають учителі й виховники, які не мають терпеливості і хочуть вплинути на дітей погрозами й карами. Звичайно, залякати дитину можна і вона в присутності такого вчителя чи виховника буде стремитись, але це не значить, що вона вже вихована. Залякати дитину, прищепити їй страх — це найгірше, що можна зробити для неї. Така дитина буде ціле своє життя боятись і то всіх, з ким здибуватиметься. Залякана, вона не може проявити себе повністю, страх повсякчас її ніби в'язатиме. Таким чином, замість користі можна тільки пошкодити. Отже, будемо пам'ятати, що виховник повинен *любити* дітей, *терпеливо* зносити їх негативи і, крім того, *розуміти* їх душу.

Як важливо розуміти душевний стан людей у стосунках з ними, свідчить такий народній пере-

каз. У матері був один син. Вона дуже любила й пестила його. Так він і виріс коло неї, не знаючи світу. Ось він уже й дорослий. Мати й каже йому: "Треба б тобі вже піти між люди, побачити, як вони живуть та й себе показати". Ось іде він, аж дивиться, горить хата. Люди бідкаються та всі намагаються погасити пожежу. А йому сподобалось, як то весело дивитися на вогонь, і він давай підкидати у вогонь соломи й що попало. Люди побили його й прогнали. Іде він додому й плаче. — "Чого плачеш?" — питає мати. Він розповів. "Та який же бо ти чудний. Треба було й собі взяти відро та й гасити вогонь, бо пожежа — то ж велика людська біда". Добре, — каже той син, — я так і буду робити". Ось іде він, аж бачить люди смалють кабана. Він чим скорше схватив відро з водою та й давай гасити вогонь. Люди знов побили його. Знов іде додому з плачем. Мати до нього: "Чого знов плачеш?" Він оповів. "Та який же бо ти недотепа. Треба було підійти, побажати людям успіху, щоб вони носили й не переносили того сала й м'яса". — "Добре, мамо, я так і робитиму". Іде. Аж дивиться, люди несуть покійника на кладовище. Він і каже: "Щастя вам, Боже, люди добрі. Щоб вам ось так носити й не переносити того добра!". Знов побили його.

Як бачите, в цьому переказі народня мудрість підкреслює, як то важливо для доброго спілкування з людьми (а так само й з дітьми) знати їх душевні переживання й зацікавлення.

8. Трудні діти. Що діти не подібні одне на одного, що вони часом дуже різняться своєю вдачею, ви це знаєте. Що бувають діти неспокійні, люблять зачіпати інших, робити всякого роду каверзи — ви теж знаєте. Але буває, що отакі каверзні діти переходять усякі межі. Вони такі неспокійні, непосидючі, що треба було б віддати виключно їм увагу і весь час, залишаючи інших дітей. Вони не тільки забирають час і увагу виховника і нічого не хочуть виконувати, а й ще негативно впливають своїм прикладом на інших. Це так звані *трудні для виховання діти*. То є наслідки або тяжкої спадковості або безрадісного нещасливого родинного життя. Такі діти потребують спеціального догляду і для них існують спеціальні виховні заклади.

Отже, в таких випадках маємо моральне право таких дітей звільняти, щоб уберегти решту нормальних дітей від їхнього розкладницького впливу. На щастя, такі трудні діти трапляються не часто.

9. Виховне значення режиму дня. Ми, виховники, повинні знати особливе значення певного режиму в житті людини. Під режимом слід розуміти певний лад у розподілі часу протягом доби: коли людина йде спати, коли встає, коли снідає, обідає й вечеряє, коли працює, а коли відпочиває, як ходить коло себе й т. д. Коли все це відбувається завжди у певні години, то організм людини привикає до цього ладу, і вона почуває себе нормально здоровою. Визначний сучасний німецький педагог Фрідріх Шнайдер каже так: "Все в

природі відбувається ритмічно (розмірено): зміни дня і ночі; зміни пір року, як весна, літо, осінь, зима; наш кровообіг і дихання також ритмічні, як і сон та діяльність. Люди, які живуть наперекір цьому природньому ритмові, природньому розпорядкові, поволі стають схильними до захворювань фізичних і психічних, легко піддаються їм. У них поволі розвивається нервозність, неврастенія, зменшується працездатність, а також здібність до морального поступу".

Отже, коли людина в своєму житті має ось такий, раз усталений ритм, тоді все в порядку. Коли ж, навпаки, у неї панує безладдя, то це обов'язково зменшує її працездатність, подразнює нерви, порушує спокій, веде до нервового захворювання. Чому так? Тому, що таке безладдя негативно впливає на нервову систему, викликає хворобливе подразнення. Наша нервова система це особливий прилад, який лучить нас із зовнішнім світом, тільки завдяки нервам ми пізнаємо зовнішній світ і тим самим збагачуємо свою душу. Наш педагог К. Ушинський казав: "Сто-сунки душі до нервового організму є одна з найбільших тайн творення... Для нас ясно одне, що нервова організація є єдиним посередником між зовнішнім світом і душею".

Коли таку важливу роботу виконують нерви, то їх слід особливо берегти. У дітей вони надто ніжні й слабкі; зміцнюються вони поволі, в міру росту дитини. Шотландський педагог Джемс Керрі казав: "Нервова система, центром якої є мозок, коли її занадто збуджувати у дитинстві, залишається назавжди подразнено діяльною і разом з тим слабою: вона опановує всім організмом, а сама лишається поза контролею. Ось чому надзвичайно важливо як для тілесного здоров'я, так і для характеру дітей охороняти їх у ранні літа від усяких сильних емоцій як у заняттях, так і в грах".

Тому виховник повинен намагатись завжди бути спокійним, не нервуватись самому й не нервувати дітей. Тільки спокійна атмосфера забезпечує добрий розвиток нервової системи і здоров'я дитини взагалі. Цьому здоров'ю нервів сприяє й певний режим, до якого слід привчати з дитинства.

**ЧИ ВИ ВЖЕ ВИРІВНЯЛИ ЗАЛЕГЛУ ПЕРЕДПЛАТУ?
ЯКЩО НІ — ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО!**

ГОЛОС З ПОДІЛЛЯ

...Щиро вітаю і уклінно дякую Вам за листівку з пам'ятником Лесі Українки в Клівленді (Америка). Він чудовий. Леся символічна і ясна, як богиня мудрости і водночас земна. Най благословенні будуть руки й думки того майстра, який створив такий пам'ятник! Дякую від себе й від усіх тих, хто любить і шанує нашу Леся. Взагалі, ми нічого не чули про цей пам'ятник, як і про ті видання, що Ви згадуєте. У нас є один чудовий пам'ятник Лесі Українці в парку над Дніпром у Києві. Але чомусь його не визнають, бо задумано відкрити новий на бульварі Лесі Українки. Чому це так, ніхто не розуміє. Заложили фундамент, але скульпторка Кальченко ще не закінчила пам'ятника, хоч вже давно пора... Ви питали про директора музею. Так, такий є, тільки трохи інакше прізвище, ніж Ви згадуєте. На жаль, він випустив з Кам'янця всі речі й останні праці професора о. Юхима Січинського, навіть стіл письмовий... Але годі про все це говорити, аби не вважали мене скаржником.

Низький, земний від самого серця уклін родині Січинських від нас, дослідників Поділля, від тих, кому й досі проф. Ю. Січинський є ясною зорею. Зокрема ще дякую професорові доктору Володимирові Січинському за цінну книжку "Монументальна Архітектура України". Її привезено з Праги Чеської в Кам'янецький Музей. За межами України він зумів створити чудову річ, якою чимало користуються й наші архітекти тут при дослідженнях.

Були ми в Києві, поїхав зо мною й мій дід. Думалося, що запис балад закінчиться за один день, але просиділи цілий тиждень. Для діда закінчилось тим, що він ослаб і пролежав пару днів у лікарнях; боялися, що доведеться класти його в лікарню, та, слава Богу, обійшлося без того. Записували ми балади від наших кобзарів. Один день записували, другого дня Сергій Козак наказав затримати нас "за всякої сили й записати все". Сили не треба було застосовувати, принаймні щодо мене. Я готовий завжди служити неньці вітчизні. Але, все ж усього не записали. Придеться й ще раз, або й декілька днів писати. Познаюмився я з чудовими людьми (про це ще буду писати): Світлична, Чумак, Козак (наш земляк з Поділля), старий Полотай — це зорі нашої народньої пісні. З Полотаєм працювали три дні. Хоч він був відповідальний за запис, але поїхав на могилу Т. Шевченка думи співати.

Яка то була радість, коли приходили на запис слухати подільських балад композитори і славнозвісні виконавці. Я бачив, як сльози текли з незрячих очей співаків-бандуристів; і це була мені найвища нагорода за те, що збирав перлини народньої пісні більш як піввіку. Я згадував тих, від

кого чув і записував ті скарби народньої пісенної творчости. Хай славляться імена їхні на віки...

...Всі Ваші листи одержав і на них відповів раніш. А зараз пишу відповідь на останнього. Не вмію розповісти, про ту радість, яку відчував, діставши повідомлення про побудову пам'ятника нашому Тарасові у французькій Тулузі. Я ще ніде в пресі не читав, що і у Франції відкрили пам'ятника Тарасові та що й аргентинці цим займаються. Щиро дякую за таке приємне повідомлення, а особливо за надісланий газетний витинок з чітким образком пам'ятника в Тулузі. Якщо ласка Ваша й буде можливість, то прошу прислати ще й образок з пам'ятника в Буенос-Айрес. Низький уклін тим людям, які віддають таку велику шану нашому Кобзареві! Нехай ходить Тарас навколо землі ясний і вічний, несучи славу народу нашого скрізь, бо правдивим є те — мав він свій день народження, та не буде мати ніколи дня смерти. У нас останній місяць голосно гримить слава шанованого поета М. Некрасова, і знову Поділлячко моє в ореолі, бо ж у подільському Немірові, де народився і вчився (в одній із найперших гімназій у краю) поет, відкрито пам'ятник і меморіальну плиту на будинку Закровських. А до того ще й аж тепер заговорили голосно про те, що поет від матері-українки поніс у світ те тепло і мораль, яка вилилась буйною й ніжною піснею, непереможним потоком праздних натхненних гуманних віршів. Дуже багато з'явилося досліджень на тему "Некрасов і Україна". Стає щораз зрозумілішим, чому Некрасов так глибоко шанував Т. Шевченка й чому саме він на похоронах Великого Тараса натхненним словом прощав покійного Співця України від імени всієї російської літератури... Ви, мабуть, вже дістали мого листа з оповіщенням, що ще раніш з таким же широким розголосом відкрито в Тульчині Подільському пам'ятник популярному тепер нашому видатному композиторові Миколі Леонтовичу, вихованцеві Подільської Духовної Семінарії в Кам'янці. Леонтович, як відомо, особливо вславився тим, що в обробку народнього пісенного фолклору ввів принципи хорової поліфонізації. Залишив по собі значну музичну спадщину, в тому і незакінчену оперу "Русалчин Великдень". Загинув од злочинної руки. У місцевій газетці я бачив фоторепродукцію цього пам'ятника. Одверто кажу, він мені зовсім не сподобався: пам'ятник Леонтовичу представлений у вигляді придорожної античної герми, т.т. чотиригранястого стовпа, на якому голова композитора. Такий, з дозволу сказати, пам'ятковий "монумент" робить враження менш, ніж скромного вшанування заслуженої для народу людини, яка своєю геніяльною творчістю заслужила собі на багато імпозантніший монумент... М. О.

А. П. ЧЕХОВ

Роман з контрабасом

Музикант Смичков ішов з міста на літню оселю князя Бібулова, де мав бути вечір з музикою і танцями. На спині у нього горою здіймався здоровенний контрабас у шкірянім футлярі. Смичков ішов берегом річки, що котила прохолодну воду, хоч і не дуже велично, зате зовсім поетично.

"Чи не викупатись мені?" — подумав музикант.

За мить він роздягся і занурив своє тіло в прохолодну течію. А вечір був надзвичайний, і душа Смиčkова почала настроюватись в унісон гармонії оточення. Але яке солодке почуття охопило його всього, коли одпливши на яких сто метрів убік, він побачив на крутому березі чарівну дівчину, що вудила рибу. Смичков причаїв дух й дослівно завмер від напливу різnorodних почувань: тут були й спогади дитинства, жаль за минулим, пробуджене кохання. Боже, а він же гадав, що неспроможний вже кохати! Після того, як його кохана жінка втекла з дому з його приятелем, фаготом Собакиним, Смичков відчув у грудях порожнечу і став мізантропом.

"Що таке життя? — нераз запитував він сам себе. — Для чого ми живемо? Життя це міт, мрія, черевомовлення..."

Аж ось, пасучи отак очима сплячу красуню (нетрудно було помітити, що вона спала), Смичков раптом, наперекір своїй волі, відчув у грудях щось схоже на любов. Довгенько так стояв він не відводячи жадібних очей з красуні. Нарешті опам'ятався.

"Годі вже. Прощай, чарівне видиво! Мені вже пора йти на бал до вельможного князя".

Кинувши прощальний погляд на красуню, Смичков уже рушив було йти. Та раптом його ссяяла ідея:

"Треба ж щось оставити їй на згадку про себе! Причеплю що небудь до вудочки. Це буде для неї сюрприз від "Невідомого"..."

Смичков тихенько підплив до берега, нарвав великий букет польових квітів і, зв'язавши його стеблом лободи, причепив до вудки.

Букет виявився важким і пішов на дно, потягши за собою і чепурний поплавок.

Здоровий глузд, закони природи і суспільний стан нашого героя вимагають, щоб роман на цьому скінчився. Та ба! доля вирішила інакше: всупереч здоровому глуздові і природі речей, згаданий контрабасист мусів відіграти в житті багату красуні важливу роль.

Підпливши до берега, Смичков остовпів: одежі його не було. Поки він милувався красунею, невідомі злодії поцупили все, крім циліндра і контрабаса.

— Прокляття! — вигукнув Смичков. — О люди, виплодки єхидні! Не так обурює мене брак одягу (бо одяг — тлінь, ніщб), як думка, що тепер я мушу йти голяка і цим чинити злочин супроти суспільної моралі!

Свирид ЛОМАЧКА

ХУДОЖНИКОВІ, ЩО МАЛЮЄ МАКАБРИЧНІ КАРТИНИ

Чи знаєте ви, де зимують раки?
Ось тут вони зимують, в цій воді.
І мерзнуть так, що плачуть, небораки,
І сльози капають по рачій бороді...

І думаєш, наївшиися зі смаком
Червоних раків, скрючених з біди:
Який це жах — отак лежати раком
На вогняному дні сковороди!

ДРУГОВІ НЕ СТРАШНОМУ НА ЯЗИК

Ну, добре, миримось! Іще одну налий.
Ось дивною тебе здивую вістю.
Коли я злий, то не тому, що злий, —
Це доброта мене проймає злістю.

Подумай сам, який ти молодець:
Куди не йдеш — торочиш небиліці,
І що було б, якби я під кінець
Із доброти не втяв тебе по пиці?

Отож! Велике діло доброта.
На ній усе — як хата на помості.
Та все ж скажу: якась вона пуста,
Коли у ній на дні немає злості...

БОРОДАТОМУ СТУДЕНТОВІ У ПОДЕРТИХ ШТАНАХ

Я б зняв і дав йому свої штани,
Але ж, барбос, не схоче одягнути.
Нашив собі іззаду галуни,
А спереду — шаманські атрибути.

Воно, звичайно, справа не в штанах,
Не в бороді також, звичайно, справа.
Якби ж він був філософ чи монах,
А то ніщо — така собі роззява.

Грудень, 1971.

Він сів на футляра з контрабасом і почав шукати виходу з свого жахливого становища.

"Не йти ж мені голим до князя Бібулова! Там будуть дами! Та й як же грати? Злодії разом із штанами вкрали й каніфоль для смичка..."

Він довго мучився думками, нарешті йому саянуло.

"Стривай, недалеко від берега, в кущах, має бути невеликий місток. Поки стемніє, я під цим містком можу пересидіти, а ввечері, в сутінках, переберусь тихцем до першої хати..."

Смичков надів циліндра, звалив на спину контрабаса і поплентався кущами до містка. Голий,

з величезним музичним інструментом на спині, він скидався на якогось стародавнього мітичного божка.

Тепер, читачу, поки наш герой сидить під містком і сумує під тягарем несподіваної пригоди, повернемося до дівчини-красуні. Що з нею?

А з нею справді сталась не абияка притичина. Прокинувшись і не побачивши на воді поплавка, красуня поквалпно смикнула за ліску, та натягнулась, але гачок і поплавок не показувались з води: видать, букет Смичкова у воді розмок, набубнявив і став ще важчим.

"Або велика риба зловилась, — подумала дівчина, — або вудка за щось зачепилась?"

Раптом красуня зважилась: швиденько скинула з себе легеньке вбрання і занурила своє прекрасне тіло у воду по самі мармурові плечі. Нелегко було відчепити гачок від букета, в який заплуталась ліска, але терпіння і труд перемогли. За якусь чверть години дівчина виходила з води, тримаючи в руці гачок, рада і весела.

Та лиха доля ще чигала на неї. Негідники, які вкрали одяг Смичкова, поцупили й її плаття, залишивши тільки банку з червяками.

"Що ж мені тепер робити? — заплакала дівчина. — Невже йти в такому вигляді? Ні, ніколи! Краще смерть! Я почекаю, поки стемніє. Тоді, в темряві, я дійду до тітки Гафії і пошлю її додому за одежею. А тимчасом, сховаюсь під містком".

І наша героїня, націлюючись на вищу траву і нахилиючись, побігла до містка. Та щойно пролізши під місток, красуня вздріла голого мужчину з музикальною гривою і волосатими грудьми. Скрикнувши, вона знепритомніла.

Смичков також злякався. Він спершу подумав, що це русалка. "Чи не річкова це русалка прийшла звабити мене?"

Таке припущення було йому любе, бо він завжди був високої думки про свою зовнішність. Якщо ж вона не русалка, а людина, то як з'ясувати таке дивне перетворення? Задля чого вона тут, під мостом? І що з нею?"

Поки Смичков міркував над цим питанням, красуня опритомніла.

— Не вбивайте мене! — прошепотіла вона. — Я княжна Бібулова. Благаю вас! Вам дадуть багато грошей!... Я щойно відчіплювала у воді гачок, а якісь злодії вкрали моє нове вбрання, туфельки, все!

— Панночко! — благально промовив Смичков: — у мене таке саме лихо: злодії вкрали мій костюм і разом з штанами й канифоль для смичка!

Загалом контрабасисти та тромбоністи до бистрих на розум не належать. Але Смичков був приємним винятком.

— Панночко! Вас, як бачу, бентежить мій вигляд. Але, погодьтеся, що я не можу піти звідси з тих самих причин, що й ви. Я ось що надумав: чи не лягти вам у футляр мого контрабаса, цілком закритись у ньому? Це сховає мене від вас...

По цих словах Смичков, не гаючи часу, вийняв з футляра контрабаса. Одну мить йому здалося, що цим він зневажає святе мистецтво. Та це була лише мить. Красуня лягла у футляр, звинувшись калачиком, Смичков стягнув ремінці, радіючи з своєї кмітливості.

— Тепер ви мене не бачите, — сказав він. — Лежить тут і не журіться. Як стемніє, я занесу вас до вашого дому. А за контрабасом я зможу й пізніше прийти.

Як стемніло, Смичков почимчикував до дачі Бібулова, несучи на плечах у футлярі дорогоцінний вантаж. Плян його був простий: дійшовши до першої хати, він випросить одяг, а тоді вже піде далі...

"Нема лиха без добра, — міркував собі він, здіймаючи босими ногами пилюку і згинаючись під тягарем ноші. — За мої турботи княжною, що попала в халепу, князь напевно щедро мене винагородить".

— Чи вам зручно, мила панно? — галлятно питав Смичков сховану у футлярі красуню. — Будь ласка, не церемоньтесь і вмоцуйтеся у моєму футлярі, як у себе вдома!

Раптом Смичкову видалось, що попереду йдуть якісь дві людські постаті. Придивившись пильніше, він упевнився, що це не обман зору, а таки справді два мужчини з якимись клунками в руках...

"Чи це, бува, не злодії? — блиснула в голові думка. — Вони щось несуть. Мабуть, це наше вбрання..."

Смичков поклав край дороги футляр і погнався за постатями.

Постаті оглянулись і, помітивши погоню, дременули. Княжна ще довго чула тупотіння ніг і вигуки "стій!" Нарешті все стихло.

Смичков так захопився гонитвою, що красуні у футлярі напевно довелося б довгенько чопіти при дорозі, якби не щаслива гра випадку: саме в той час й тією самою дорогою простували на дачу Бібулова ще два музиканти: флейтист Жучков і клярнетист Розмахайкін. Спіткнувшись об якийсь предмет, вони враз пізнали в ньому контрабас Смичкова.

— Ти, дивись! — здивовано гукнув Жучков. — Це ж контрабас нашого Смичкова. Але як він сюди потрапив?!

— Не інакше, як з нашим Смичковим сталася якась пригода: або він напився, або його пограбували. В кожному разі залишити контрабас тут не гоже. Заберемо його з собою!

— Чорт батька зна — який важкий! — крєктав Жучков, несучи на спині "контрабас". — Нізащо не погодився б грати на такому чудовиську...

Прийшовши на дачу князя Бібулова, музиканти поклали "контрабас" на відведеному для оркестри місці й пішли в буфет "покріпитися".

У цей час на дачі вже запалювали люстри і бра. Жених, надвірний радник Лакеїч, гарний на

вроду і симпатичний урядовець транспортного відомства, стояв посеред залі і розмовляв з графом Шкаліковим про музику.

— Я, граф, — говорив Лакеїч, — в Неаполі особисто був знайомий з одним скрипалем, який дослівно творив чудеса. Ви не повірите: на контрабасі він виводив такі чортівські трелі, що просто неймовірно — Штраусівського вальса грав!

— Не кажіть, це ж неможливо... — сумнівався граф.

— Запевняю! Навіть рапсодію Ліста виконував! Я жив з ним в одному апартаменті в готелі й знечев'я і собі від нього навчився контрабасити цю саму Лістову рапсодію.

— Лістову рапсодію?! Та ви жартуєте!...

— Не вірите? — приставав жених до графа. — А ось я зараз вам це доведу. Ходімо до інструментів!

Жених з графом пішли до оркестрової кімнати і заходилися розщипати ремінці футляра контрабаса. Відкрили футляр — і...

Залишмо наших сперечальників і дамо простір уяві читача, а самі повернемося до Смичкова. Бідолаха не догнав здогадних злодіїв, натомість накоїв своєю гонитвою нового лиха: повернувшись на те місце, де він залишив контрабас, Смичков його не побачив — його вже хтось забрав. Спочатку він подумав, що може не на те місце потрапив, збився з дороги.

— Це жах! — хапався за голову в цілковитому розпачі Смичков, — вона ж у футлярі задушиться без повітря? Я, я — її вбивник...

До півночі блукав Смичков шляхами, шукаючи футляр. Під ранок, геть знесилений, пішов під місток.

— Пошукаю, як розвидниться, — вирішив бідолашний.

Та пошуки вдень таксамо були даремні, і Смичков заповзвся шукати далі, ночуючи другу ніч під мостом.

— Я її знайду! — бурмотів він, здіймаючи свого циліндра і рвучи на собі чуприну. — Хоч рік шукатиму, але я її знайду!

***

І тепер ще селяни цієї місцевости розповідають, що вночі коло містка можна бачити голу людину, оброслу по самі очі і в циліндрі.

Зрідка з-під містка чути хрипіння контрабаса.

Переклав з російської мови

А. ЮРИНЯК

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ І ДОПISУВАЧІ НАШОГО ЖУРНАЛА!

Ласкаво просимо вас, переказуючи будьякі гроші нам, присилайте моней ордер, а не персональні чеки, з якими маємо клопіт.

Щоб ваша кореспонденція вчасно доходила і не губилася, просимо писати на нашу адресу, подану на 2-й і 4-й сторінках обкладинки.

В Українських Видавництвах "СМОЛОСКИП" ім. В. Симоненка і "Новий шлях"

появився самвидавівський журнал з України —

"УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК"

випуск III, жовтень 1970 р.

В третьому випуску "Українського вісника" опубліковано матеріали до справи В. Мороза — підготовка суду, заяви громадян Космача, І. Дзюби, Є. Сверстюка, З. Франко, І. Світличного, М. Осадчого, В. Стуса, дружини Валентина — Раїси, та інших. В журналі інформується про суд над А. Коробанем, про арешт І. Сука, про справу поета М. Холодного, дискусію над статтею Б. Антоненка-Давидовича та реферується статтю В. Кумпаненка. Обширно подано хроніку репресій в різних містах України та інформації про українських політкаторжан.

Книга має 118 сторінок. Груба обкладинка. Кольорова обгортка. Ціна — 4.25 дол. Замовлення слати на адресу:

"SMOLOSKYP"

P. O. Box 6066, Baltimore, Md. 21231, USA

В Українському В-ві "СМОЛОСКИП" ім. В. Симоненка і Перша Українська Друкарня у Франції

появився самвидавівський журнал з України —

"УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК"

випуск IV, січень 1971 р.

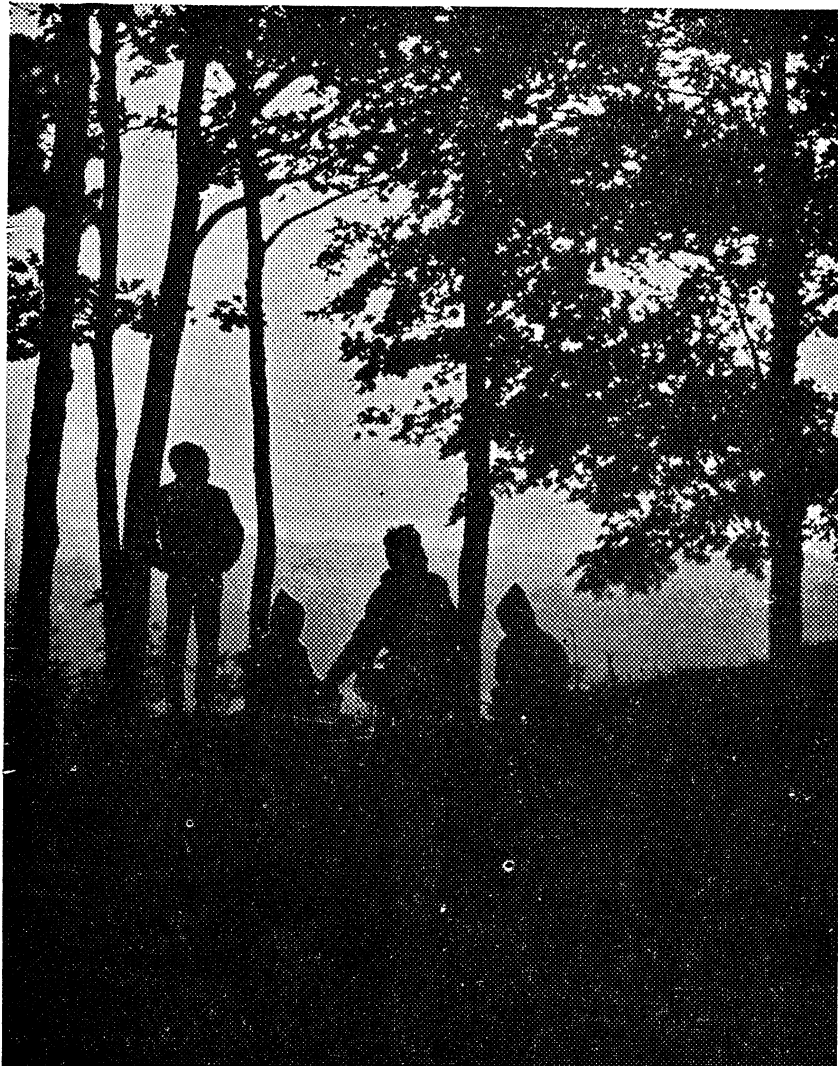
В четвертому випуску "Українського вісника", який присвячений Аллі Горській, опубліковано інформаційний матеріал про смерть мистця, уривки із запису "обговорення" про Шевченківський вітраж, як рівнож тексти виступів на похоронах А. Горської — О. Сергієнка, Є. Сверстюка й І. Геля. В журналі поміщено матеріали про суд над В. Морозом та публікується протестні листи культурних діячів в його обороні, як рівнож вибір віршів історика та вірші присвячені йому. Велика частина випуску присвячена В. Симоненкові, в якій опубліковано вірші поета, його щоденчик, тексти виступів присвячені поетові — І. Світличного, Є. Сверстюка, І. Дзюби. В розділі "Хроніка" інформується про репресії на Україні.

Книга має 192 сторінки. Груба обкладинка. Кольорова обгортка. Ціна — 4.75 дол. Замовлення слати на адресу:

"SMOLOSKYP"

P. O. Box 6066, Baltimore, Md. 21231, USA

Канадці...

Щороку приблизно 60 тис. осіб з усіх частин світу стають канадськими горожанами.

Можливо, що ви також прожили в Канаді декілька років і думаєте про прийняття громадянства. Якщо ви в числі тих, які можуть стати канадськими громадянами, Канада радо вас прийме в ряди своїх громадян.

Ви зможете довідатися, чи ви маєте право прийняти канадське громадянство, відвідавши один із нижченаведених судів відділу громадянства Канади. Там вас радо приймуть, дадуть вам відповіді на всі ваші питання та допоможуть вам виповнити вашу анкету.

Якщо ж ви не можете відвідати одну з цих установ, то напишіть в одну з тих, яка знаходиться найближче до вас і вам вишлють всі деталі відносно громадянства.

Canadian Citizenship Offices

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, Ont.

150 Main Street West
HAMILTON 10, Ont.

70 King Street North
WATERLOO, Ont.

360 St. Paul Street East
ST. CATHARINES, Ont.

Federal Building
Room 304
19 Lisgar Street South
SUDBURY, Ont.

Dominion Public Building
5th Floor
457 Richmond Street
LONDON, Ont.

Canadian Imperial Bank
of Commerce Bldg.
16th Floor, 1867 Hamilton Ave.
REGINA, Sask.

Sir Alexander MacKenzie Bldg.
9828 - 104th Avenue
EDMONTON, Alta.

Oil Exchange Building
Suite 300
309 - 7th Avenue S. W.
CALGARY, Alta.

1075 Georgia St. West
VANCOUVER, B.C.

Customs House
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Federal Building
5th Floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, Ont.

Federal Building
1st Floor, 269 Main Street
WINNIPEG, Man.

150 Kent Street
9th Floor
OTTAWA, Ont.

Centennial Building
6th Floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, N. S.

McLean-Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd.
P. O. Box 828
MONCTON, N. B.

Commerce House
1080 Beaver Hall Hill
Room 2100
MONTREAL, Que.

Ви також можете звернутися листовно на слідуєчу адресу:

**Citizenship Registration Branch
National Building, 130 Slater St.
OTTAWA 4, Ontario**

**GOVERNMENT OF CANADA
GOUVERNEMENT DU CANADA**

Галина ЯРМИШ

Суть життя

(Казка для дорослих)

Три сини було в батьків. Підросли вони, пішли до школи. Старші вчилися добре, старанно, а молодший, Хомко, ледве з класу в клас переходив. А згодом і взагалі перестав учитися.

— Чи в цьому суть життя? — сказав він. — Я спочатку повинен з'ясувати. А то витрачу багато років, а суть життя, може, зовсім в іншому.

І пішов він шукати, в чому суть життя. Ходив по світу. Дивився, як живуть люди.

Хлібороби цілими днями трудилися в полі, вирощували пшеницю, жито, аби в кожній хаті достаток був.

— Иди до нас працювати, — запрошували Хомка.

— Ні, — відповідав Хомко, — я не знаю, чи в цьому суть життя.

І пішов собі далі.

У великому місті, де зупинився Хомко, було багато заводів. Кожного ранку туди поспішали робітники.

— Ми робимо машини, які полегшують людям працю. Иди до нас на завод, і тобі знайдеться діло, — казали вони.

— Ні, я подумаю, — сумнівався Хомко. — Я не певний, що суть життя в цьому.

І пішов далі.

— Иди до нас, — кликали його рибалки. — Наша професія сувора, зате смілива й мужня. Не кожному вона до снаги. Зате як потрібна людям.

— Ні, я ще зачекаю, бо не знаю, чи в цьому суть життя.

Мандруючи по світу, зустрів Хомко своє кохання.

— Одружуйся, — казали йому люди. — Адже любов — велике щастя.

— Не знаю, — вагався Хомко, — чи в коханні суть життя!

І кинув він кохану, і пішов далі.

У своїх мандрах потрапив Хомко до іншої країни. Народ цієї країни підняв повстання проти тирана.

— Ставай до наших лав, — казали Хомкові, — ми боремося за волю, за справедливість.

— Боюся, — відповів їм Хомко, — це небезпечно, я можу загинути в бою, а чи в боротьбі суть життя.

І пішов собі.

Люди вчилися, працювали, боролися за волю, любили, ростили дітей. А Хомко все шукав суті життя.

Не помітив він, як спливли роки.

А. М'ЯСТКІВСЬКИЙ

ВИПАДОК

— Мій город до ставка сходить. А на долині, за капустами, такі славно: пісочок чистенький, як вимитий. Дітлашня ополудні купатися бігає. А він таки від світання до смеркання вилежується — то на 'дин бік, то на другий. Мамка йому лакітків усяких: яєчко, піріжечок, медку, Бо він у неї їденак. Вона до нього і "котуку", і "сюпику", і "масику"... А я виходю на долину та й питаю: "Ти, Максиме, десятирічку закінчив, виріс більший, як тато твій був, то чо, голубе, на роботу не йдеш?" А він, зануда, ні дві, ні три: "Не інтєресно" — каже. "Як же це не інтєресно?" — питаю. — А мені інтєресно, що маю вже вісімдесят і їден рік, та ще яблуні щеплю, полуницї розсаджую, сливок, черешень доглядаю, щоб ти, сучий коте, їв-єсь?" "От, не інтєресно, — кае, — заінтєресуйте мене. Мені поки що, — кае, — інтєресно на сонці засмагати, а заінтєресуете іншим — на інше піду!" "А твоя мама, — толкую йому, — день у день на роботі, і тобі не встидно, Максиме?" А воно як визвірїтьсє: "Мама моя, і моє до неї діло! А ви не лізьте, куди не слід! Хочете заінтєресувати, заінтєресовуйте". Я теж ні дві, ні три та й: "Свиня ти, Максиме", — кажу. А потім за весло, що саме трапилося на березі... Тут і залїзний не витримає... Та й почав, товаришу міліціонер, заінтєресовувати. Лєснув таки кілька разів. Що було, то не сховаєш. А раз він подав мене на следствїє, то мушу одвїчати. Вам виднїше, у вас всі закони в руках. Робїть, як знаєте, я за адукатами не побїжу. Винуват — винуват, не — не... Але, як ще раз на піску застану — знову буду заінтєресовувати. Оце весь мїй вопрос.

— Спасибї, — усміхнувсє міліціонер і взяв старому під козирок.

Збірка "При світлі соняшників"

Повернувся додому й узнав, що померли його батьки, передавши старшим дітям та онукам свою любов до праці. Рєснїв плодами посаджений Хомковим батьком сад. Хати онуків усміхалися вишитими рушниками матерї.

Назустріч Хомкові вибігли небожеві діти.

— Ви той самий лїдусь Хомко? — оточили вони стару сиву людину. — То чи знайшли ви суть життя?

Нїчого не відповів їм Хомко, — тільки по старечих щоках рєсно побїгли солонї сльози.

"Дніпро" 1971

Дороге українське громадянство!

Ласкаво просимо всіх на традиційний

Полтавський вечір

з концертною програмою

який відбудеться

у суботу, 13-го травня 1972 р., о годині 7-ій вечора в

CONTINENTAL BALLROOM

2487 LAKESHORE BLVD. WEST — TORONTO (MIMICO)

На вечорі гратиме оркестра **АНДРІЯ КОННА**.

Буде багатий і смачний буфет з українськими традиційними стравами.

Обслуговуватимуть дівчата в народніх строях.

Всіх сердечно вітатимемо.

КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОГО ВЕЧОРА

ЦЬОГОРІЧНІ ТАБОРИ ОДУМ-У КАНАДИ

Слухайте радіопередачу ОДУМ-у

“МОЛОДА УКРАЇНА“

з радіовисильні

СНІН НА ХВИЛЯХ АМ-1540

в Торонто, силою 50 000 ват

КОЖНОЇ СУБОТИ

від 11.30 до 12.00 год. дня

Керівництво:

Головна Виховна Рада Юного ОДУМ-у в Канаді.

Головна Управа Товариства Одумівських Приятелів та Головна Рада Юного ОДУМ-у в Канаді, влаштовують виховно-відпочинковий табір для юнацтва. Табір триватиме від **30-го липня до 13-го серпня 1972 року** на оселі **“КИЇВ”** біля Торонта. Якщо буде відповідна кількість учасників, табір буде продовжено до **20-го серпня**.

До табору приймається дітей віком від 6 до 18 років.

Оплата:

32 дол. на тиждень за одну дитину

57 дол. на тиждень за двох дітей з родини

75 дол. на тиждень за трьох дітей з родини

Кошти асекурації нещасливого випадку влючені в цю суму.

Заяви з оплатою за таборування надсилати найпізніше до 27 червня ц.р. на адресу:

ODUM CAMP

с/о I. Danylchenko

827 Indian Rd. — Mississauga, Ont., Canada.

Нове з'ясування назов міста Києва

Степан РИНДИК

Проф. В. Чапленко в своїй статті "Походження назов столиці України міста Києва", що була надрукована в "Наукових записках" Українського технічно-господарського інституту", кн. ХХІ за 1970 р., з'ясував походження назов "Київ", "кияни", "Самбатас" (цю назву згадано в Констянтина Порфірогенета, X в. нашої ери), "Метрополіс" (цю назву позначено на карті Птоломея, I в. нашої ери). Етимологію цих назов проф. В. Чапленко побудував на своєму відкритті "адигейського" субстрату слов'янських і взагалі індо-європейських мов. Згідно з цією етимологією, слово "кий", що від нього походить назва "Київ", первісно означало і "кийок", і "гора", а це останнє значення збереглося й до нашого часу в слов'янській назві частини Києва "Гора", що протиставиться "Подолові". Коли на цій горі було збудовано обгороджене частоколом та валами місто, то до слова "кий" приєдналося слово "еуэ", що в сучасних адигейських мовах значить "підбитий" (угору), "підгорнутий" (валом), як тепер "підбивають", "підгортають", наприклад, куші картоплі. Пізніше слов'яни стали вимовляти дієприкметник "еуэ", як "евъ", і розуміти його, як наросток приналежності у вислові "Киевъ" (город). Слово "кияне" (сучасне українське "кияни") спочатку означало "гори" (у множині, бо Київ розташований на декількох горах), і ця назва міста засвідчена в давній скандинавській його назві "Kuenugardr", що в ній складник "Kuenu" — відповідає слову "кияни". Пізніше слов'яни стали розуміти це слово як назву мешканців міста "горяни", але пізніше це значення було забуте, і форму "кияни" стали виводити від слова "Київ", але граматично це неможливе, бо від "Київ" правильне утворення "києвляни", як це й маємо в російській назві жителів Києва. Назва "Самбатас" була спочатку назвою іншої київської гори, тієї, що тепер називається "Батієва", тільки в цій назві збереглася лише друга частина давньої назви, що складалася з двох слів, — "бата(с)". Слово "самбата(с)" як цілість первісно теж означало (як і слово "кий") "кийок" ("бат" це й тепер значить "батіг") і "гора", тим то ним і називано одну з київських гір. Дотеперішнє пов'язування назви "Батієва гора" з іменем татарського хана Батия було помилкове, бо назва "Самбатас" була в Києві багато раніш до татарського зруйнування цього міста. Назва "Метрополіс" була грецькою калькою (перекладом) назви "кияне", оскільки складник — "яне" могли тоді розуміти як "мати", бо в адигейських мовах ще й тепер "анэ" значить "мати". Звідси походить літописне: "Київ—мати городамъ рускимъ". Значення назви київської гори "Лисої" походить від літописної назви "Щеговиця", а в цій назві було двоє адигейських слів "щы", що значить "стрижи!" та "кэуэ", що значить "пух" (отже, й волосся), разом цей вислів означав "острижена", тобто "без рослинності". Літописна назва гори "Хоревія" мала в собі слова "хор", що означало

СПОРТОВЕ ГРИЩЕ

Грище імени Брежньова
(Перед тим — "Майдан Хрущова")
А знаходиться це грище
На старому цвинтарищі,
Де колись людей ховали,
"Вічну пам'ять" їм співали,
Гірко плакали-ридали
І навіки забували.

Там давно уже не плачуть,
Тільки бігають і скачуть,
Другі плещуть у долоні,
Треті знов іржуть, мов коні,
А четверті свищуть, лають.
Всі ж разом про мертвих дбають
І ногами в них копають...

Там земля на камінь збита!
А була гробами вкрита
І барвінками повіта.
Всюди зріли полуниці,
Сяли пурпуром суниці,
Червоніли зверху вишні
Ще й калини грона пишні.

Зникло все під толокою!
Ні барвінків, ні спокою...
Зникнуть геть до тла-основи
Ще й усі Брежньови.

те саме, що й "гора", та "фЫцІэ", що в адигейських мовах значить "чорна". Звідси походить назва київської гори "Чорної". Назва річки "Либедь" походить від адигейського слова "Лыбод", що значить "більмо", бо це була така річка, що тільки "блیمала", бідна на воду.

Назва коси на Дніпрі "Конча заспа" в своєму першому слові походить від слова "кьончІэ", що тепер в адигейських мовах означає "гава", а разом це означало "Гавина коса" ("заспа" в польській мові — "замет", "кучугура"). Від "кьончІэ" походить і назва села "Кончиці" над Сяном.

Легенда про трьох братів Кия, Щека, Хоріва та їхню сестру Либедь виникла тоді, як значення всіх цих слів було забуте.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

*****

ТАБІР ОДУМ-У В МІННЕСОТІ, 1971 Р.

Одумівці з Чікаго, Сен Пол, Міннеаполісу та інших міст на виховно-відпочинковому таборі ОДУМ-у. Перший праворуч — Олександр Гуца, комендант табору.

НОВА Г. У. ОДУМ-У КАНАДИ

У зв'язку з резигнацією подруги Марії Бойко, яка через перевантаження студіями не могла виконувати своїх обов'язків, 12-го грудня 1971 року відбулись перевибори членів Г. У. ОДУМ-у Канади. Нова Г. У. була оформлена в такому складі: подруга Раїса Ліщина — голова, члени: Вадим Корженівський, Віра Соменів, Надя Цибенко, Оля Янжула, Степан Федоренко, Юрій Груненко, Олег Сандул, Анатолій Терентів, Оля Цехмістро, Ніна Вусата та Олександр Мельник. До Контрольної Комісії увійшли: Олександр Харченко та Олександр Юхименко.

НОВА УПРАВА ФІЛІЇ ОДУМ-У В ТОРОНТО

У неділю, 27 лютого 1972 року відбулися збори філії ОДУМ-у в Торонто, на яких вибрано нову управу філії на 1972-1973 рік.

Відкрила збори Наталка Сандул. Вибрано президію зборів: голова — Віктор Педенко, секретар — Рає Ліщина. Наталка Сандул звітувала за свою працю минулого року, Олександра Микитенко подала фінансовий звіт. Потім відбулися дискусія, обговорення праці останнього року, та організаційні інформації. Перед виборами голова Наталка Сандул закликала членів добре обдумати і вибрати таких осіб, що хочуть серйозно працювати.

Вибрано управу філії на 1972-1973 рік: голова — Микола Корд, заступник голови — Володимир Заєць, секретар — Наталка Сандул, референт фінансів — Наталка Байрачна, культурно-освітній референт — Олександра Микитенко, та референти спорту — Михайло Строчук і Анатолій Терентів.

Присмно зазначити, що майже усі члени управи є студентами університетів та вищих шкіл.

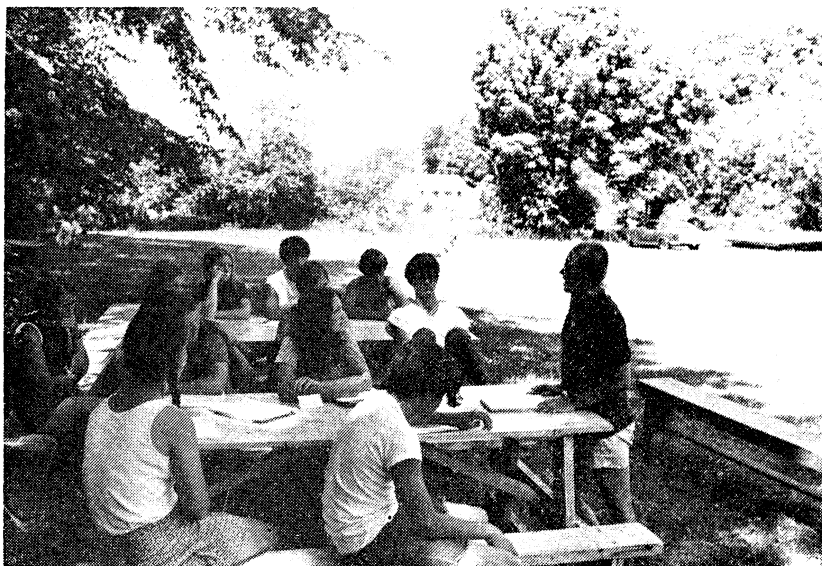
Новій Управі всі друзі щиро бажають найкращих успіхів та витривалости у їхній науці та цінній праці в організації молесді.

Н. С.

Команда табору. Зліва направо. I-ий ряд: Виховательки — Г. Гайова, Т. Вовк, Л. Хорслець, В. Коновал, І. Татарко. II-ий ряд: О. Гуца — комендант першого тижня, П. Піддубний, Рябокінь — комендант другого тижня, Д. Лихолай, Д. Лиса — координатор праці виховників табору.

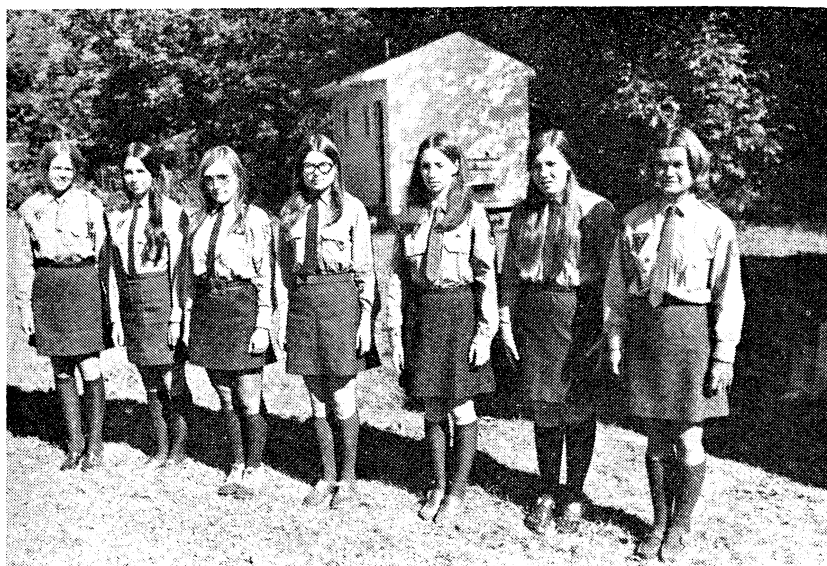
НА КУРСАХ ВИХОВНИКІВ

Виховник-кандидат Ліда Тарасенко переводить гутірку.

"Плинь, моя пісне, як хвиля"

Гурток "Лісові Мавки". Зліва направо: Н. Красиловець, О. Дубас, С. Тарасенко, Г. Андрієнко, Л. Хоролець, В. Коновал, Г. Радюк.

ШОСТИЙ КУРС-ТАБІР ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-У

Шостий Курс-Табір Виховників Ю. ОДУМ-у відбудеться в днях 24-го червня — 1-го липня 1972 року на оселі "Київ" біля Торонто. Табір запланований лише на один тиждень, відбудеться він у шатрах. Тому що табір триватиме лише тиждень — число курсантів буде обмежене! Першенство будуть мати ті одумівці (-ки), які вже відбули в попередніх роках один табір виховників та успішно здали екзамени на ступінь виховника-кандидата. Нових курсантів команда табору буде приймати лише за попередньою рекомендацією Голів Г. У., філій та ТОП-у.

ЗАСІДАННЯ ТАБОРОВОЇ КОМІСІЇ ГВАРДІ ОДУМ-У США

11-го грудня відбулось в Бавнд Бруці засідання таборової комісії ГВР ОДУМ-у США. Метою нарад — устійнення дат одумівських літніх таборів. Згідно рішення таборової комісії, яке було затверджене референтом юнацтва Ц.К. ОДУМ-у кол. Павленком, було устійнено такі дати:

24-го червня — 1-го липня 1972 р.
— 6-ий Курс-Табір Виховників Юного ОДУМ-у, Оселя "Київ" біля Торонто, Канада

2-го липня — 20-го серпня 1972 р.
— Відпочинково-Виховний Табір Юного ОДУМ-у, Оселя ОДУМ-у "Київ", Аккорд, Н.Й., США

20-го серпня — 3-го вересня 1972 року — Курс Українознавства, Оселя ОДУМ-у "Київ", Аккорд, Н. Й., США

29-го липня — 12 серпня 1972 р.
— Відпочинково-Виховний Табір Юного ОДУМ-у, "Сіблей Стейт Парк", Міннесота, США

30-го липня до 13-го серпня — Виховний табір Юного ОДУМ-у Канади на оселі "Київ" коло Торонто.

НА РОЗБУДОВУ ОСЕЛІ ОДУМ-У РОДИННА ХРОНІКА "КИЇВ" В США

З ініціативи референта юнацтва Головної Управи ОДУМ-у США Юрія Іхтіарова та колядників Марії Євсевської, Федора Корсуня та Осипа Костюченка 8-го та 9-го січня 1972 року наколядували у Філадельфії на потреби оселі ОДУМ-у "Київ" в США 200 доларів. Жертводавцями на коляду були: **по 20 дол.** — Іван Воскобійник, **по 10 дол.** — С. Євсевський, Ів. Ваць, Ю. Іхтіарів, Є. Кальман, П. Гурський, М. Граур, Ів. Гаспи М. Ваць, Ів. Гринько, К. Куряча; **по 5 дол.** — от. Мих. Борисенко, Ів. Савчук, Ів. Федоряка, Ф. Корсун, Ів. Алфімов, А. Мельник, М. Квітка, Ю. Діденко, Мих. Березицький, Гр. Тухар, Анастасія Л., О. Антоненко, Вол. Шевчук та Ю. Русанівський; **по 3 дол.** — Ів. Зінченко, П. Лимаренко та М. Мокрий; **по 1 дол.** — Ів. Костюченко. Сердечна подяка колядникам та жертводавцям!

С. Євсевський

ОДУМ ПРОТИ АРЕШТІВ

В зв'язку з посиленнями арештами, переслідуваннями і репресіями українських інтелектуалістів в Україні, Конференція Українських Центральних Молодечих Організацій, членом якої є ОДУМ в США, постановила влаштувати демонстрації, в обороні засуджених істориків, журналістів й інших протягом двох місяців кожної суботи від 4-ої до 6-ої години вечора перед будинком Об'єднаних Націй в Н.Й. Кожна молодеча організація чергується та відповідає за програму демонстрації. ОДУМ уже демонстрував у суботу 4-го березня 1972 р., як і було заплановано.

ПРО ПОДОРОЖ ДО ЄВРОПИ НА ПРЕСУ

Запланована Командою Виховників організована подорож виховників Ю. ОДУМ-у до Європи на Олімпіяду ц.р. — **не відбудеться**, бо до кінця речення, яким був кінець грудня 1971 р., зголошлось лише 10-ть осіб, а потрібного мінімуму 35-40 учасників.

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ

В суботу 20 листопада 1971 р. друзі й знайомі п-ва Олексі й Анни Мельничуків заповнили Українську Православну церкву св. Юрія в Ст. Кетеринс, де от. прот. Ф. Легенюк відправив молебень у 25-ту річницю їхнього подружнього життя. Отець Легенюк тепло привітав ювілятів, підкресливши, що п. О. Мельничук, диригент нашого церковного хору, віддано працює на користь нашої матері Української Православної Церкви, і прочитав вітання і благословення ювілятам від Архієпископа Східної Канади Владики Михаїла.

Після молебня ювіляти й гості перейшли до парафіяльної залі, на порозі якої свати п-во Костюки за звичаєм привітали ювілятів хлібом і сіллю, а внуки і син Петрусь вручили їм квіти.

Перед вечерею о. Ф. Легенюк прочитав молитву, а господар святкування п. В. Дем'яненко привітав ювілятів та виголосив тост за їхнє здоров'я й на многі літа. Ювілятів вітали також від Православної Громади — заступник голови — О. Федь, від Жіночого Товариства — Т. Дем'яненко, від хору — Д. Кравченко, від імпрезового комітету — М. Бурак (члени комітету: Д. Кравченко, М. Бурак, І. Костюк, П. Криворучко, Т. і В. Дем'яненко), від друзів із Содбурів — п. Дубровський.

Пан В. Новак розповів коротко про життя ювілятів. О. Мельничук народився на Волині, а п-і Анна Мельничук, з дому Безкоровайна, народилася в Тернопільській області. Під час другої світової війни доля кинула їх поза межі рідної землі. По капітуляції Німеччини вони опинилися в таборі Мунстер на англійській зоні, де познайомилися і 1946 р. одружилися. 1948 р. п-во Мельничуки приїхали до Канади і 16 років прожили в Судбурах, де брали активну участь у церковному та громадському житті. В 1964 р. вони прибули до затишного міста Ст. Кетеринс, де і перебувають

до сьогодні та працюють на церковно-громадській ниві.

П-во Мельничуки щиро подякували от. Ф. Легенюкові, цякові, дітям, ініціаторам святкування та всім присутнім.

Після вечері гості забавлялися під звуки оркестри.

На другий день, після Служби Божої, друзі і ближчі знайомі зібралися у гостинній хаті ювілятів, де за дозволом їх, на заклик В. Д. присутні склали \$74 на пресу: "Новий Шлях" — \$20, "Український Голос" — \$20, "Вісник" — \$20, і журнал "Молода Україна" — \$14.

Всім жертводавцям щире спасибі, а ювілятам многі літа!

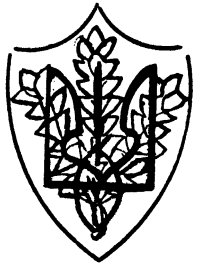
НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

На весільному прийнятті Ліді і Володимира Марцинюка (дітей Валентини і Василя Косогора та Людмили Мазур і Трохима Марценюка), що відбулося 13 лютого 1972 року в Чикаго зібрано 119 доларів, які розділено: на "Молоду Україну" — 40 дол., "Українські вісті" — 40 дол. та "Нові дні" — 39 доларів. Збірку провели Степан Тарасенко та Василь Скиба. На пресовий фонд жертвували: **по 5 доларів** — В. Бражник, Д. Завертайло, Площак, Василевич, П. Коновал, Ф. Ревенко, Олекса Коновал, Ан. Степовий, П. Скиба, Дніпровий, Т. Марценюк, Іван Осійчук, Вол. Косогор, Дмитро Грушецький та С. Дмитренко. **По 3 долари:** Ц. Радзіловський, М. Ляшенко та В. Мирутенко. Менші суми склали: С. Урденко, В. Сабадаш, Н. Богатюк, Гр. Василів, А. К., О. Г., В. Сербу, Р. С., О. Бойко, А. Максименко, В. Симишко, П. Павленко, Д. Киреев, А. Дмитрюк, В. Гопкало, Гр. Гарбуз, Смілянський, Пахучий, Костинюк, С. Куропась, В. Гандзяк, М. Бахур, І. Петренко, Білаш, Мокрий, Безлик, С. Тарасенко, В. Скиба та І. Лисенко. Усім жертводавцям та збірщикам щира подяка!

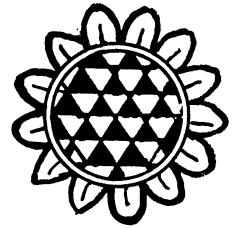
Ч и т а й т е! Передплачуйте!

П о ш и р ю й т е!

"МОЛОДУ УКРАЇНУ"

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

В РОКОВИНИ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

Галина КОМАРОВА

ВІН ЛЮБИВ КРАСУ

Т. ШЕВЧЕНКО

Був час лихий, в неволі непросвітній
Наш бідний край без слова замирав,
Народ губив свою свідомість, гордість,
У тьмі, в ярмі, німуючи, мовчав.

Було скрізь темно, кращі діти краю
Не знали, де шукати світу їм,
І падали безсило кволі руки,
Згасав вогонь у погляді смутнім.

В той час лихий у хаті вбогій, темній
Світ засіяв і тихий, і благий,
З'явивсь "апостол правди і науки"
І вийшов він на шлях тяжкий, довгий.

Пройшов він мало: смерть неублаганна
Його взяла в обійми потайні,
Але лишив він дивну надію,
Слова лишив величні і міцні.

Вогнем палючим ті слова проникли
В серця людські пригноблені, страдні,
Збудили в їх відважній бажання
І слави нагадали зниклі дні.

І світять нам пісні поета дивні,
І кличуть нас до любої мети,
І поки будуть ті пісні бриніти,
Ми не впадем, ми будем все іти.

Нехай тепер тобі розкажуть хвилі,
Що не забули ми твої пісні,
Що ми йдемо дорогою твоєю
І заповіти любимо твої,

Що ти для нас прекрасне ясне сонце,
Від котрого ми маємо життя,
Тепло і світ, а в дні тяжкі занадто —
У кращу долю віри почуття.

Часто сусіди бачили малого Тараса в роз-
христаній сорочині та в подертих на колінах
штанях. Але хлопець був моторний і веселої
вдачі.

Бігає бувало понад ставком, де верби схи-
лились над тихою водою, калина пишається
червоними, мов жар, кетягами, соловейко за-
ходитьсь співом, якого слухав би, не наслу-
хався...

Питає ото у своєї сестри Катерини:

— Чому верби попускали гілля, чому ка-
лина така червона, звідки прилітають пташки
на літо, чому батько працює, а пан ні?

І Катря, пригорнувши малого братика, від-
повідала, як уміла.

А потім сестриця Катерина пішла заміж у
Зелену Діброву. Сумно стало Тарасові то й бі-
жить часом провідати її.

Повертається якось Катерина з панщини, а
вся хата її розмальована: візерунки на призбі
і по стінах.

"Це Тарас прийшов" — відразу здогадуєть-
ся вона і, посміхаючись, кидається розшуку-
вати пустуна — приголубити, сорочечку вип-
рати йому.

Ще змалку Тарас любив малювати. Вуглина,
крейда, олівець — то його втіха. Малює, де
прийдеться: і на стінах, і на долівці. А як за-
пападе десь кавалок паперу, то заховається
десь у бур'яні і так любо вимережить його,
що шкода й кидати. Носить його, поки геть
потреться.

А то йдуть колись люди з панщини та й
стали: по стінах Шевченкової хати козаки гар-
цюють на конях, калина рясніє цвітом, птахи
дрібні літають, на озері гуси-лебеді плавають.
Дивуються, а Катрі робота — підмазувати.

Часто й попадало за це Тарасові, та чи хто
міг тоді подумати, ким він буде, як виросте.

ХРОНІКА**ПРОТИ УКРАЇНСЬКИХ
ЛЕТЮЧОК**

Почавши від половини січня, в мистецькій галерії Коркоран у Вашингтоні відбувається велика виставка народного мистецтва ССРСР, яку відкрила Є. Фурцева, міністер культури ССРСР.

Виставка має поважний успіх і її, зокрема на вікенди, відвідують сотні американців і чужинецьких туристів.

Часами у програмках виставки з'являлися летючки, які видав "Смолоскип", в обороні українських політичних в'язнів.

В неділю, 23 січня, група студентів з Балтимору й Вашингтону роздала кілька тисяч летючок при головному вході до Коркоран галерії. Відвідувачі советської виставки брали летючки і прочитавши багато з них гратулювали молодим студентам за їхню посвяту і добре виконану роботу. Натомість працівники советської амбасаді у Вашингтоні, на очах багатьох людей, рвали летючки або кидали на землю і топтали їх ногами. На самій виставці студенти запропонували Є. Фурцевій летючки, але вона відмовилася їх прийняти.

Советські працівники виставки домагалися, щоб дирекція музею заборонила роздавати летючки при вході. Коли студенти продовжували роздавати, тоді на домагання советської амбасаді була викликана американська поліція, яка прибувши заявила, що в Америці є повна свобода демонструвати і розповсюджувати видання різного характеру.

"НОВИЙ ОБРІЙ" В АВСТРАЛІЇ

В українському видавництві "Ластівка", заходом філії ОУП "Слово" та Літературно-мистецького Клубу появилось четверте число альманаху "Новий Обрій", присвяченого питанням: літератури, мистецтва і культурного життя. Видано цю книжку альманаху для відзначення двадцятиріччя українського життя в Австралії.

ЦІННЕ ВИДАННЯ

"Паралелі з історії України", такий наголовок книжки відомого публіциста І. Кедрина. В ній зібрано з доповненнями і поясненнями тексти договорів, які визначили історію нашого народу, а саме Переяславський договір 1654 року, Гадяцький трактат 1658 року, Андрусівський договір 1667 року, Грамота П. Скоропадського про федерацію з Росією в 1918 році, договори УГА з Денікіном 1919 року, Варшавський договір 1920 і Ризький договір 1921 року.

Книжка має 136 сторін, з обкладинкою мистця Б. Титли. Видало цю працю видавництво "Червона Калина". Ціна книжки 3 дол. Набувати її можна в книгарнях або в видавництві:

Chervona Kalyna, 140-142 Second Ave., New York. N. Y. 10003. U.S.A.

● Об'єднання українських письменників "Слово" відбуло 22 січня, ц. р. надзвичайну нараду в Філадельфії, Па., на якій по заслуханні про нові репресії в Україні ухвалено гострий протест. Рівночасно "Слово" заявило, що воно приєднується до масової протестаційної акції української спільноти.

● Д-р О. Попович, дотеперішній чемпіон українців ЗДА і Канади в ділянці гри в шахи, одержав тепер від Американської Шахової Федерації титул гросмайстра шахістів.

"НОРМАЛІЗАЦІЯ" ВЗАЄМИН

У травні ц. р., уряд Чехословаччини передав приватні архіви й бібліотеки перших президентів довоєнної Чехословаччини, Томи Масарика і Едварда Бенеша, новоствореному у Празі "Радянському Культурному Центрові". Це незамінне джерело до історії Чехо-Словаччини в роках 1890-1948 було згодом перевезене до Советського Союзу.

До цього злочинного для чеської історії вчинку дійшло в рамках т. зв. нормалізації чехо-словацько-советських взаємин і у наслідок ліквідації (поруч інших пражських історично-наукових інституцій) Інституту історії соціалізму в Празі.

В УКРАЇНІ**ВИДАНО
ПРАЦІ КЛИМЕНТА КВІТКИ**

Московське видавництво "Советский композитор" видало перший том "Избранных трудов" у двох томах Климента Квітки. Климент Квітка — український музикознавець - фольклорист, зібрав понад шість тисяч українських пісень та пісень інших народів. Записував пісні з голосу Лесі Українки та Івана Франка. Климент Квітка — чоловік Лесі Українки, він помер тисяча дев'ятсот п'ятдесят третього року. За радянських часів не мав можливості займатися дослідницькою працею. Особливо в період культу особи Сталіна він був замовчуваний. Лише останніми роками про Климента Квітку появились відомості в енциклопедіях, статті в періодичних виданнях та інші інформаційні джерела.

Перший том "Избранных трудов" Климента Квітки має триста вісімдесят чотири сторінки. Тираж його — тисяча примірників (!!!). Видання ілюстроване нотами і фотографіями. Передмову написав П. Богатирьов.

**КИЇВСЬКІ КОНЦЕРТИ ЧЕРЕЗ
ТЕЛЕБАЧЕННЯ**

Центральна Студія телебачення і радіо України у співпраці з Київською філармонією розпочала з грудня місяця м. р. публікувати концерти із залі філармонії по всій Україні — через телевізію і через радіо. Таким чином, їх мають нагоду слухати мільйони людей, а не яких 500-600 осіб тільки в залі. Концерти будуть передавати першого тижня кожного місяця. На них будуть запрошувати "майстрів мистецтв ССРСР — хорів колективи, солістів" і т. д.

Отже концерти будуть "інтернаціональні".

БАТЬКИ!**МАТЕРІ!**

**Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?**

Якщо ні, впишіть їх негайно!

НАВКОЛО СВІТУ

Квартира в квартирі

Міський гамір все більше спонукує людей шукати жаданої тиші. Француз Клауде пропонує для цього кулю, в якій можна поставити стіл і крісло. На думку конструктора така ізоляційна камера повинна бути в кожній квартирі.

Сонячне кільце

Кільце плазми діаметром 20.000 кілометрів, виштовхнене із сонячної атмосфери, сфотографували астрономи Пенсильванського університету в США. Серію знімків з проміжками в одну хвилину було зроблено випадково, під час звичайних спостережень. Вони показують, як виникло кільце, як воно ширяло на відстані 30.000 кілометрів від поверхні Сонця.

"Побратим" Венеції

Доктор За Че Мох повідомив на пресконференції в Бангкоку, що тайландська столиця перебуває всього лише на півтора метра вище від морського рівня і повільно опускається вниз. Якщо не вжити рішучих заходів, то за двадцять років місто зникне під водою. Доктор Мох закликав обмежити помпуння води з артезіанських свердловин.

Дівчата і футбол

У Пряшеві (Чехословаччина) у 1967 р. відомий футболіст Владислав Павлович і журналіст Йосип Нада організували жіноче футбольне змагання. Успіх був надзвичайний. Відтоді в країні утворилося кілька жіночих футбольних команд. Тепер щороку в країні провадяться матчі на першість, яка поки що належить пражівським спортсменкам.

За допомогою м'язів

Досі лише співробітникам англійської повітряної академії поталанило сконструювати апарата, що літає за допомогою сили м'язів. На невеликій височині він пролетів понад сто метрів. Та в англійців виявився послідовник— поляк Ян Оскалік, 25-річний селянин, що спорудив уже дві літальні машини. Одну з них знищила дружина, а на другій він все-таки спробував полетіти. Апарат піднявся невисоко і розбився.

Валізу знайдено

Ніколи не треба втрачати надії на те, що загублена річ колись та знайдеться. Недавно швейцарський Червоний Хрест надіслав мешканцеві міста Свентохловіце (Польща) валізу, яку той загубив 1945 року у Франції. У валізі були документи, фотокартки і гроші.

УСМІШКИ ВИДАТНИХ ЛЮДЕЙ

Несподівана зустріч

Енріко Карузо робив турне по Америці. В дорозі його авто зупинилось. Поки шофер усував неполадки, Карузо зайшов на найближчу ферму, де його сердечно прийняла ціла родина. На прощання фермер спитав, з ким же він мав честь зустрітись.

— Я Карузо, — відповів світової слави тенор.

— Боже мій! Як дивно! — вигукнув здивований фермер. — Ніколи не думав, що я зможу зустрітись з вами!.. Уяви собі, — звернувся він до дружини, — перед нами великий мандрівник. Той про кого ми стільки читали: Робінзон Карузо. Робінзон Карузо!

Можлива спадковість

Великому хемікові Роберту Бунзену одна пані поскаржилася, що у неї немає дітей.

— А у вашої матері були діти? — спитав учений. — Можливо, що у вашій сім'ї бездітність — спадковість.

Справа кращає

Студент, хронічний прогульник, вдруге складає іспит Рентгеніві.

— Хто вам читав лекції? — запитав учений.

Студент перелічив ряд прізвищ. Рентген задовільно кивнув.

— Ну, бачите, сьогодні справа у вас іде значно краще, ніж минулого разу. Ви вже знаєте прізвища професорів, лекції яких повинні були слухати.

Хороший кінець

Англійського вченого, поета і критика Семюеля Джонсона один поет-початківець попросив висловити свою думку про збірку його віршів. Джонсон прочитав збірку й відповів:

— Я з великим задоволенням читав ваші вірші, бо чим більше їх читав, тим ближче був до кінця.

Серед рибалок

Відомий німецький кіноактор часів німого кіно Отто Верніке був заповзятливим рибалкою. Одного разу хтось із знайомих запитав його, чи не може він порадити місце, де б риба добре клювала.

— О, — відповів Верніке, — я знаю таке місце, бо я там щодня рибалю. Якщо виїхати з міста на захід по головній соші, то через три кілометри буде відгалуження з табличкою "Приватна ділянка. Проїзд заборонено". Не звертайте уваги на цю табличку, їдьте сміливо. Потім звертайте на вузьку стежку з написом "Їздити заборонено". Скоро побачите паркан з табличкою "Стороннім вхід заборонено", а поруч брама, яку ніхто ніколи не стереже. Їдьте крізь цю браму, і через двісті-триста метрів ви опинитеся на березі ставка, де стоїть великий щит з написом "Рибалити суворо заборонено". Це і є те саме місце, де риба найкраще клює! Я щодня в цьому переконаюся!

3 НОВИХ ВИДАНЬ

Михайло Осадчий. **Більмо**. Автобіографічний нарис. Українське В-во "Смолоскип" ім. В. Симоненка. Париж-Балтимор. 1971 р. Стор. 205.

Український Вісник. Захальний журнал з України. Випуск III, жовтень 1970. В-ва "Смолоскип" ім. В. Симоненка і "Новий Шлях". Париж-Балтимор. 1971 р. Стор. 116.

Український Вісник. Захальний журнал з України. Випуск IV, січень 1971 р. Документ VI. В-во "Смолоскип" ім. В. Симоненка і Перша Українська Друкарня у Франції. Париж-Балтимор, 1971 р. Стор. 191.

Світло — український католицький місячник ч. 2 (590), лютий 1972. Рік XXXV. Видають ОО. Василіяни. Торонто, Канада.

Українське Православне Слово — орган Української Православної Церкви в США. Ч. 1, січень і ч. 2, — лютий 1972 р. Рік XXIII. Саутс Баунд Брук. США.

Християнський Вісник — орган Українського Євангельсько-баптистського Об'єднання Канади. Ч. 12, січень-лютий, 1972 р. Рік XXX. Вінніпег, Канада.

Євангельський Ранок — Український християнський місячник. Ч. 1063-1065, жовтень-грудень 1971 р. Детройт, США.

Євангельська Правда ч. 1, січень-лютий 1972 р. Рік XXXIII. Видає М. Фесенко. Торонто, Канада.

Життя і Школа — незалежний орган українсько-го вчителства та батьків у вільному світі. Двомісячник. Ч. 5 (135), листопад-грудень 1971 р. Рік XVII. Видавець і редактор д-р В. Луців. США.

Гуцулія — ілюстрований кварталник гуцульського товариства "Чорногора" в Чикаго, інк. Ч. 4 (20), осінь 1971 р. Рік V. Редагує колегія. Чикаго, США.

Наше життя — місячник. Ч. 1, січень 1972 р. Рік XXIX. Видає Союз Українок Америки. Філадельфія, США.

Готуйсь — журнал пластового юнацтва. Ч. 1, січень і ч. 2, лютий 1972 р. Рік IX. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Торонто, Канада.

Крилачі — журнал українського юнацтва ч. 12, грудень 1971 р. Рік IX. Видає Центральна Управа СУМ. Редагує колегія. США.

Юнак — журнал пластового юнацтва. Ч. 12, грудень 1971, ч. 1, січень і ч. 2, лютий 1972 р. Рік X. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. США.

Екран — ілюстрований журнал українського життя. Двомісячник. Ч. 59-60, жовтень-грудень 1971 р. Рік XI. В-во "Екран". Відповідальний редактор А. Антонович, Чикаго, США.

Мітла — журнал гумору і сатири. Виходить щомісяця. Ч. 10 (268), жовтень і ч. 11-12 (269-270), листопад-грудень 1971 р. Видає Ю. Середяк. Буенос-Айрес, Аргентина.

Kultura — Szkice, opowiadania, sprawozdania. No. 1/292 — 2/293 1972. Wydawca: Instytut Literacki, Paryż, France.

СКЛАД ОДУМІВСЬКИХ РЕЧЕЙ

На цьому складі можна набути такі речі:

одумівські сорочки різного розміру, починаючи від № 8, штани, спідниці і краватки, пілотки, спортові сорочки (свет шьорт) з написом, одумівські емблеми, різні відзнаки таборів ОДУМ-у та ін.

Тільки через Управи ОДУМ-у можна замовляти відзнаки і шнури для ройових, заступників виховників, бунчужних, старшого виховника (сеньйор), шнури для свистків, свистки і т. ін.

Можна також купити "Альманах ОДУМ-у" — 5 дол., "Порадник одумівця" — 5 дол., нариси Р. Рахманного — Червоний сміх над Києвом — 1.50 дол. і роман О. Лупія "Грань" — 3 долари.

I. Коляска: "Education in Soviet Ukraine" — \$3.50 і "Two Years in Soviet Ukraine" — \$3.95.

Замовлення слати на адресу:

**EXECUTIVE BOARD OF ODUM
SENIORS ASS'N OF CANADA
404 Bathurst St., Toronto 2-B, Ontario**

Відповіді зі стор. 21

Загадки: кукурудза, вулик, зозуля.

Чарівне коло:

І мене в сем'ї великій
В сем'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

"Заповіт"

1. Вивірка далеко скаче з дерева на дерево. Хвіст допомагає їй; він є своєрідним стабілізатором. Хвіст допомагає лисиці при швидкому бігові робити раптові повороти. Це своєрідне повітряне кермо.

2. Загострена форма голови щуки має малий спротив води. Тому щука плаває дуже швидко.

3. Коли людина переставляє ногу наперед, трохи наперед переміщується також центр ваги. Щоб зберегти попереднє положення центра ваги, руку відводять назад. Таке чергування положення рук і ніг повторюється за кожним кроком.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,
LONDON, ONTARIO
(Pre-mix concrete)

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНИЙ

О Б І Д

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ,
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнят

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS
THE BEST TREATS
and SERVICE"

Call 766-7471

J. WASIUK

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спалень, їдалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Учень відповідає:

— Іжак і ластівка — це твари-
ни, що допомагають садівникам
з'їдати комах.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Стокальський Іван, Ірвінгтон, США	\$6.00
Терещенко Андрій, Ріджвуд, США	5.00
Парафенко В., Вестон, Онтаріо, Канада	3.00
Ромас Ірина, Монтреаль Канада	2.00
Павлюк Леонід, Ошава, Канада	1.00
Малий Микола, Колінгвуд, США	1.00

Жертводавцям щира подяка!
Адміністрація "М. У."

ГУМОР

Платона запитали:

— Ти багато мандрував морем,
розкажи, що ти бачив найдиво-
вижнішого під час цих плавань
— Найдивовижнішим кожного
разу було те, — відповів Платон,
— що ми кінець кінцем благопо-
мучно причалювали до берега.

Рецепт

Пацієнтка розповідає лікареві:
— Пане докторе, я стала така
первова, що мене дратує кожна
муха на стіні.
— Зараз припишу вам відпо-
відного рецепта.
— На заспокоєння?
— Ні, на винищування мух.

Два леопарди кружляли по лі-
су і натрапили на хатину. В ній
на підлозі була простелена шку-
ра леопарда.

— Чи знаєш, що це таке? —
запитав один леопард другого.
Той глянув на шкуру, затрем-
тів і з жахом прошепотів:

— Тікаймо! Це моя теща!!!

Передбачливість

Розпочинаючи досліди з хло-
ром, німецький хемік Егон Ві-
берг, попередив своїх студентів:
— Хлор, як відомо, отруйний
газ. Якщо я знепритомнію, про-
шу винести мене на свіже повіт-
ря. По тому ви можете розійти-
ся. Про всяк випадок нагадую,
що наступна лекція у четвер.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

425 JANF STREET

Toronto 9, Ontario

24-годинна скоро і солідна
обслуга!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі
на телефон: 766-3040

Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чолівічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів
НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН
як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

АРКА ЗАХІД

2282 BLOOR STREET WEST

Toronto 9, Ontario

Tel.: 762-8751

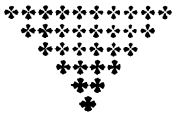
В нас можна набути книжки,
українські часописи та жур-
нали, пластинки, друкарські
машинки, різьбу та кераміку,
полотна, нитки і вишивки.

Маємо великий вибір дарун-
ків на різні okazji.

Просимо ласкаво нас відвідати!

Ціна 50 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:
MOLODA UKRAINA
Postal Station "M", Box 40
TORONTO 21, ONT., CANADA

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ОПАЛОВА ФІРМА

FUTURE FUEL OIL LTD. & SERVICE STATION

945 BLOOR STREET WEST
Toronto, Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА!

*Чищення і направа форнесіз
безплатна.*

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте олізу в нас

Наші телефони:

Tel. Office: 536-3551

Tel. Night: 762-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить до **7 1/2%**
за заощадження
- Мелі і великі, особисті
і моргеджові позички
- Життєва асекурація
на ошадження до \$ 2.000
позички до \$10.000
- Особисті чеки; чеки для
подорожуючих
- Оплата за газ, електрику,
воду і телефон
- 20 років на службі Рідного
Народу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ!

ЩАДІТЬ І ПОЗИЧАЙТЕ В

**SO-USE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.**

406 Bathurst St., Toronto 2B, Ont.

УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ СОЮЗ

БРАТСЬКА ЗАПОМОГОВО-ОБЕЗПЕЧЕНЕВА ОРГАНІЗАЦІЯ
В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

що нараховує понад 24 тисячі членів і понад \$8,500.000.00
членського майна.

Український Робітничий Союз має добірні найвишого типу поліси забезпе-
чення на дожиття і на посмертне для старших і дітей членів.

Помагає бідним, хворим і нездібним до праці членам. Помагає своєму укра-
їнському народові морально і матеріально в його стремлінні визволитися з
чужого поневолення і здобути самостійну, соборну, демократичну Україну.
Помагає матеріально освітньо-культурним, видавничим, церковним та спор-
товим справам. Помагає матеріально незаможним, здібним в науці, україн-
ським студентам у вищих школах. Видає свій, демократичного напрямку
часопис-тижневик "Народня Воля" українською і англійською мовами та
англомовний журнал для молоді "Форум". Для вигоди своїх членів і всіх
українців провадить літню вакаційну оселю "Верховина" з мальовничим
розкішним парком, модерно устатованими кімнатами, купанням у власному
природньому озері та купальному басейні, спортом і культурною розвагою
в Кетскільських Горах в Глен Спей, Н. Й.

Головний осідок УРСоюзу:

440 WYOMING AVENUE, SCRANTON, PA., U. S. A.

Телефони: 342-0937 або 347-5649